

Izdaja Delavska univerza Domžale, Kolodvorska c. 6, telefon 72 082. — Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Milar Flerin. — Izhaja vsakega 15. v mesecu. — Ziro račun: številka 5012-3-50. — Cena 0,50 din. — Tiska tiskarna "Toneta Tomšiča" v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Mitja Ribičič v Domžalah

V petek, 31. oktobra, je obiskal Domžale predsednik Zveznega izvršnega sveta, tovariš Mitja Ribičič. Ob njegovem enodnevnem obisku v naši občini so ga spremljali: ing. Miran Mejak, član Zveznega izvršnega sveta, Rino Simoneti, član republiškega izvršnega sveta in dr. Marjan Breclj, podpredsednik zvezne skupščine in naš poslanec, ki se je visokim gostom pridružil v tovarni Toko.

Gosta so zjutraj pred občinsko skupščino pozdravili najprej pionirji iz Domžal in mu zaželeli dobrodošlico, v prostorih občinske skupščine pa so predsednika Ribičiča sprejeli in pozdravili predsednik skupščine občine Domžale Albin Klemenc in predstavniki družbeno političnih organizacij. Le-ti so seznanili visokega gosta z razvojem naše občine.

Nato si je predsednik Ribičič s spremstvom ogledal farmo bekonov v Ihanu, kjer jih je sprejel generalni direktor Agrokombinata Emona iz Ljubljane, tovariš ing. Zmago Hrušovar in jim razkazal farmo.

Iz farme bekonov so se gostje odpeljali v tovarno Toko, kjer so si ogledali oba obrata te tovarne. Ob ogledu sta predsednika Ribičiča in druge goste seznanila z dejavnostjo in problemi tovarne direktor Stane Rozman in predsednica delavskega sveta Vida Bogataj. Ob zakuski, ki je bila v sejnih prostorih tovarne, so predsednika Ribičiča pozdravili predstavniki kolektiva in samoupravnih organov.

Opoldne je bil v dvorani občinske skupščine razgovor z aktivom gospodarstvenikov in predstavniki političnih organizacij ter občinske skupščine. Tovariš Ribičič je v razgovoru obrazložil politiko in ukrepe Zveznega izvršnega sveta za stabilizacijo gospodarstva in odpravo nelikvidnosti, govoril je o razmerjih federacija—republike in o pripravi srednjeročnega gospodarskega načrta v letu 1970.

Po razgovoru so se gostje odpeljali v Moravče. Spotoma so si ogledali grad-

njo moravske ceste, kjer so jih pozdravili predstavniki podjetja Slovenija ceste.

V Moravčah so se udeležili komemoracije ob spomeniku padlih v NOB. Pri zelo uspelem programu so sodelovali pionirji osnovne šole z recitacijami in petjem, pripadniki JNA so izstrelili častne salve, sodelovala je godba ljubljanske garnizije.

K spomeniku je tovariš Ribičič položil venec v počastitev spomina vseh

padlih v NOB. Vence so položili tudi predstavniki občinske skupščine, ZB in drugih organizacij. Komemoraciji so prisostvovali še tovariši Miha Marinko, Franc Leskošek-Luka, Boris Zihel, Janko Rudolf, general Kranjc-Franc Poglajen, general Janko Sekirnik-Simon, številni Moravčani in drugi.

Gostje so si nato ogledali muzej NOB v Moravčah, zvečer pa je bilo v gostilni Kavka v Moravčah tovariško srečanje, ki so se ga razen gostov udeležili še soborci tovariša Mitje Ribičiča iz časov NOB. V prijetnem vzdušju so obujali spomine na težke, a slavne dni narodno-osvobodilnega boja.

Razgovor predsednika ZIS z aktivom gospodarstvenikov in predstavniki družbeno-političnih organizacij občine Domžale

V uvodu je tovariš Mitja Ribičič, predsednik zveznega izvršnega sveta, poudaril, da smo pred pomembnimi političnimi odločitvami. Izredno pomembno za razvoj našega ekonomskega in družbenega sistema bo prihodnje leto,

ko se bo sprejemal srednjeročni plan razvoja socialistične Jugoslavije. Pojavljajo se sicer nekatere težnje, da bi morali srednjeročni plan preložiti zaradi gospodarskih težav, vendar ZIS meni, da ni težav, ki jih ne bi mogli prema-

Na sestanku s političnim aktivom domžalske občine je predsednik Zveznega izvršnega sveta v nevezanem razgovoru odgovarjal na številna vprašanja, ki so mu jih domžalčani postavljali

gati in s skupnimi močmi začrtati srednjeročnega plana razvoja gospodarstva. Slika gospodarskega stanja namreč po mnenju predsednika Ribičiča ni tako črna, kot jo prikazujejo v časopisju, raznih ekspozicijah in drugod. Ne bi smeli zanemarjati pomembnih uspehov družbene in gospodarske reforme.

V letu 1968 je proizvodnja v industriji, kmetijstvu, gozdarstvu in gradbeništvu porasla za 11 % v primerjavi z letom 1964, produktivnost dela na delavca pa se je kljub skrajšanemu delovnemu času povečala za 15 %. »Mislil,« je dejal tovariš Mitja Ribičič, »da pri tem ne moremo več govoriti o stagnaciji, ampak o boomu, ki je tudi prisoten v naši Jugoslaviji. Letos je tudi rekordna proizvodnja kmetijskih pridelkov, kot so pšenica, sadje, zelenjava, vino. Zabeležili smo tudi ogromen porast našega neblagovnega deviznega priliva, posebno v turizmu, obnovili in opremili smo skoraj polovico naše industrije in skoraj polovica te opreme vse naše industrije je mehanizirana in avtomatizirana. To pomeni, da smo se v štirih letih orientirali v našem gospodarstvu v precejšnji meri na nov tehnološki postopek, na novo organizacijo dela, na avtomatizacijo in sodobno obliko sodelovanja in dela, ki nudi najboljše rezultate.«

Ko je dalje govoril o uspehih reforme, je tovariš Ribičič poudaril zlasti pomen vključevanja našega gospodarstva v evropsko in svetovno tržišče, spremembo strukture izvoza, uspehe sistema združevanja v gospodarstvu na podlagi tehnološkega združevanja, pogojev dela, itd.

Positivne rezultate reforme pa spremlja tudi cela vrsta negativnih tendenc. Gospodarska gibanja v letu 1969 kažejo, da vsi tokovi ne potekajo sinhronizirano. So tendence, ki ustvarjajo nerazveseljiva dejstva predvsem na področju plačilne bilance, na področju likvidnosti oziroma nelikvidnosti, razdelitvi na-

cionalnega dohodka itd. Prisotne so inflacijske težnje, ki dobivajo določene značilnosti predreformskega obdobja. Vsem tem stvarim se bo federacija odločno postavila po robu. V prihodnjem letu bo skušala obdržati sedanji tempo gospodarske rasti, tako da bo sprejela odločne ukrepe za zadovoljivejše rezultate v plačilni bilanci, gibanju cen in celotni likvidnosti gospodarstva. »Predvidevamo, da bi se rast družbenega proizvoda dvignila za 7 do 8 %, v industriji za 8,5 do 9,5 %. Takšno gibanje v proizvodnji bi nam omogočilo porast

V Moravčah je tovariš Ribičič položil venec pred spomenik padlih v NOB

gospodarskih investicij za 7,5 do 8,5 % in življenjskega standarda za 7 do 8 %. Seveda pod pogojem, če bomo povečali izvoz blaga in uslug za 13 do 15 % in če bomo uspeli uvoz blaga in uslug obdržati na sedanjem nivoju ali zmanjšati za 11 do 13 % v odnosu na leto 1967,« je dejal tovariš Ribičič.

Ko je govoril o ekonomskih odnosih s tujino, je poudaril, da moramo doseči zmanjšanje deficita plačilne bilance, in sicer za polovico v primerjavi z letom 1969, če hočemo priti v »čiste vode«.

Leto 1970 bo »napeto« tudi zaradi dolgoročnih kreditov, ki smo jih jemali po letu 1958, ki jih bo treba vrniti prihodnje leto, tako da bodo v naslednjih letih te obveznosti dosti lažje. »Pogosto se pojavlja parola,« je dejal tovariš Ribičič, »da smo izredno zadolžena dežela in da smo v brezizhodni situaciji. To ni res in ni točno. Mi smo močno zadolženi, nismo pa zadolženi prek grla in smo ostali redni plačniki dolgov.«

Naš problem niso visoki dolgovi, ker priliv deviznih sredstev iz leta v leto skokovito narašča. Problem je v tem, da ne uresničujemo reformskih ciljev, tako da bi imeli zadosten obseg deviznih rezerv. Letos je bilo planiranih 400 milijonov deviz, dejansko pa smo imeli deficit trgovinske bilance. Devizne rezerve, ki jih imamo, so tako majhne, da ima država zelo majhen manevrski prostor za intervencije, ki bi jih morala vršiti z devizami. Zaradi tega se zelo težko borimo proti temu v pogostih monetarnih krizah v Evropi, zato bodo naše težave s tega stališča mnogo večje.

V prihodnjem letu bi morali mobilizirati vse gospodarske sile, ki bi v sedanji gospodarski situaciji v svetu lahko s pametno kreditno politiko in politiko gospodarske rentabilnosti, planiranja in premiranja ter ustvarjanja ugodnih pogojev in stimulacij, naredile pravi boom v izvozu. »Tu pa ni nekih enotnih mnenj, in če ste natančno prebrali zapisnik seje predsedstva ZKJ, ste ugotovili, da so v pogledu deviznega sistema in zunanjetrgovinskega režima idejno politične razlike v pristopu do tega vprašanja. In dokler so te razlike v idejno političnem pristopu, je seveda jasno, da se tudi skupščina in vlada, izvršni organi in zvezni organi, težko lotevajo teh nalog. Dokler ni enotnega izhodišča, je težko kreirati določeno politiko,« je dejal tovariš Ribičič.

V nadaljevanju razgovora je predsednik ZIS odgovarjal na postavljena vprašanja

F. T.

Vprašanja Mitju Ribičiču

V odgovorih na vprašanja, ki so mu jih na sestanku z domačim političnim aktivom postavili tovariši Srečko Bergant, Jakob Černe, Jurij Detiček, Dušan Kresal, Cene Matičič, Stane Rozman, Lado Simončič, Jolanda Vidali, Jože Pogačnik in Zmago Hrušovar, je tov. Mitja Ribičič poudaril med drugim naslednje:

— **O kadrovski politiki in »republiških ključih« v federaciji:**

Treba bo korenito spremeniti odnos do pošiljanja kadrov na delovna mesta in odgovornejše položaje v zveznih organih, če želimo izboljšati kadrovski sestav teh organov. Po njegovem mnenju se je položaj na odgovornejših mestih — zlasti v

predstavniških organih v zadnjem času zelo izboljšal, saj je že skoraj v celoti upoštevano načelo enakopravne zastopnosti vseh republik ter narodov in narodnosti. Drugače pa je v zvezni administraciji, kjer so še vedno velike pomanjkljivosti in problemi. Administracija strokovno ni kos tistim nalogam, ki jih postavljata zvezna skupščina in vlada, in to prav na področjih, kjer so problemi najtežji, odnosi najbolj nerazčiščeni. Zato morajo republike pošiljati na delovna mesta v zveznih organih najsposobnejše ljudi, ki bodo sposobni oblikovati politiko na zvezni ravni, kajti »lažje je kritizirati, kot pa ustvarjati«. Danes pa se ne-

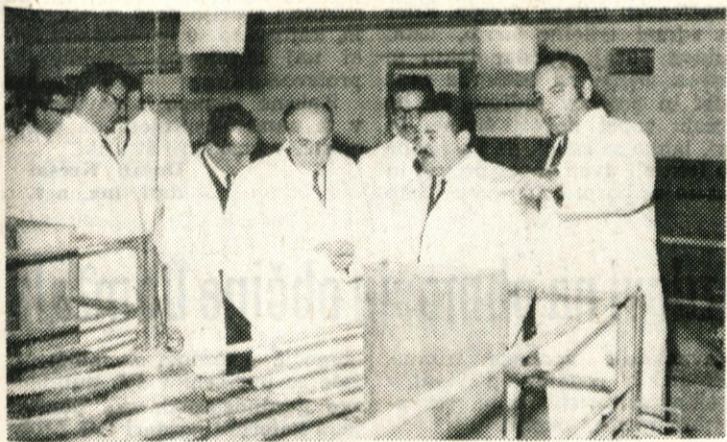
kateri sposobni strokovnjaki branijo sprejeti odgovorna mesta v federaciji.

— **O odgovornosti:** Vprašanje, ki je vedno bolj prisotno v vseh razpravah. Nedvomno je treba stalno zaostrovati konkretno, posamično odgovornost na vseh ravneh. Vprašanje je »ali je mogoče dosti prispevati k temu s sprejetjem zveznega ali republiškega zakona o odgovornosti, kot predlagajo nekateri. Ne gre samo za odgovornost zvezne vlade, ki odgovarja predvsem za izvajanje politike, začrtane z zakoni, resolucijami in drugimi akti zvezne skupščine ter sklepi najvišjih političnih vodstev, ampak za odgo-

vornost vseh nosilcev javnih ali ali drugih pooblastil.

— **O izenačevanju pogojev gospodarjenja:** Nedvomno bo treba še naprej dograjevati sistem izenačevanja pogojev gospodarjenja kot nujna korekcija raznih zakonitosti, pri tem pa seveda paziti, da se ne ustvarjajo neki izjemni pogoji za pridobivanje dohodka. To je stalna naloga ekonomske politike na raznih področjih (od kreditne politike, politike izvoza—uvoza itd.).

— **O nelikvidnosti:** Ne moremo je odpraviti naenkrat, če smo 20 let dopuščali, da se je razraščala. Ukrepi ZIS, ki jih je te dni predložil zvezni skupščini, bodo prispevali predvsem več odgovornosti in discipline v plačilnem prometu, zlasti glede vrstnega reda plačila posa-

Med svojim obiskom v Domžalah je obiskal tudi farmo bekonov v Ihanu, kjer so mu predstavniki Agrokombinata Emona razkazali svoj sodobno urejeni in opremljeni obrat in ga seznanili z uspehi, ki so jih v zadnjem obdobju dosegli

Nato pa je obiskal še kolektiv tovarne TOKO v Domžalah, ki z zanimanjem ogledal razstavo novih vzorcev in modelov, ki jih kolektiv pripravlja za letošnjo zimsko sezono, ob zaključku pa je dal kolektivu vse priznanje za uspešnost poslovanja in kvaliteto prikazanih izdelkov

meznih obveznosti. Gospodarstvo samo bi moralo hitreje uvajati različne, v svetu že dolgo uporabljene oblike plačevanja in zavarovanja plačila (menice, obveznice itd.). Tudi naš bančni sistem je še nerazvit, banke se ukvarjajo predvsem s tradicionalnimi posli kreditiranja, trg kapitala šele ustvarjamo.

— **O uvozu tujega blaga:** Razširiti je treba možnosti za večja vlaganja tujega kapitala v naša podjetja in ga stimulirati do največje možne mere, vendar tako, da ne bodo porušeni temelji našega družbenoekonomskega sistema, zlasti samoupravljanja delovnih ljudi. Ne gre za nikakršne oblike kvazikapitalizma.

— **O inflaciji in investicijah federacije:** Odločno je treba nastopiti proti kakršnim koli žariščem inflacije, zlasti na področju kreditnega sistema, investiranja itd. Federacija po letu 1970 ne bo več nastopala kot investitor. Izpolniti pa mora seveda obveznosti, ki so bile doslej sprejete z zakoni in pogodbami, pri čemer je težava v tem, da je bilo na eni strani sprejeto stališče, da je treba čimprej dokončati objekte, ki jih financira federacija, na drugi strani pa prepočasni dotekajo sredstva za plačilo teh obveznosti. To pa je bilo doslej eno pomembnih žarišč inflacije. Vprašanje je tudi, kdo bo plačal prekoračitve investicijskih stroškov pri teh objektih.

— **O likvidaciji državnega kapitala:** O tem zelo pomembnem vprašanju ZIS še ni dokončno sklepal. Ugotovljena je že pretežna višina teh sredstev, ki se nahajajo v bankah kot ostanek bivšega splošnega investicijskega sklada, mednarodnih posojil itd. Je pa seveda še veliko teh sredstev, ki niso ugotovljena, kolikšna in kje so. To so predvsem sredstva, ki so se razdeljevala prek raznih posebnih skladov. V kratkem pa bodo javnosti posredovani predlogi za likvidacijo tega kapitala, oz.

kam naj se usmerijo, v kakšni obliki naj se vrnejo gospodarstvu.

— **O pomoči manj razvitim območjem:** Sklad za financiranje razvoja manj razvitih območij naj bi ostal še naprej, spremenil pa naj bi se način njegovega poslovanja. Postal naj bi kreditni sklad in ne bi torej dajal sredstev brez obveznosti vračila.

— **O izvozu:** Pospešiti ga je treba z različnimi oblikami formiranja in kreditiranja, zlasti na območja konvertibilnih valut.

— **O vrednosti dinarja in mednarodnih monetarnih gibanjih:** Pazljivo spremljamo in proučimo

jemo valutne spremembe in gibanja v Evropi in v svetu sploh ter njihov vpliv na naše ekonomske odnose s tujino. Zanimanje še nismo sprejeli nobenih pomembnejših odločitev glede na znižanje oz. zvišanje vrednosti posameznih valut v zadnjem času in glede na možnosti nadaljnjih sprememb.

Vrednost dinarja se je sicer v zadnjih štirih letih znižala, vendar se pa le ustalila do določene mere. Stopnja padanja njegove vrednosti je precej manjša, kot je bila pred reformo. Dosežena je bila relativno visoka stopnja njegove konvertibilnosti na zahodnem denarnem trgu.

Kolikor bo prišlo do večjih sprememb glede vrednosti najpomembnejših valut in delovanja mednarodnega denarnega sistema nasploh, bomo seveda proučili nužnost izvoznih olajšav in zaščite domače proizvodnje.

— **O problemih na področju živinoreje:** Zvezni izvršni svet je že predložil zvezni skupščini predlog ukrepov za stabilizacijo razmer v proizvodnji živine in prodaji mesa ter za izboljšanje ekonomskega položaja živinoreje. Odpirajo se tudi ugodne možnosti ureditve vprašanja izvoza naše živine v države Evropskega skupnega trga.

F. G.

Zakaj težave v kmetijstvu?

Problemi kmetijstva se v zadnjem času močno zaostrujejo, ne samo pri nas, temveč po vsem svetu. »Zelena revolucija« kot imenujejo v Združenih narodih in FAO (svetovna organizacija za prehrano) vsestranske napore za povečanje kmetijske proizvodnje, ima svoje senčne in sončne strani. Tako kot vsaka revolucija.

Tudi v kmetijstvu je bil storjen v zadnjem času neslučen tehnični napredek, ki omogoča ob manjši porabi delovne sile velike, da ne rečemo kar ogromne pridelke nasproti tistim skromnim iz preteklosti. Vse kaže, da bo borba za zagotovitev dovolj hrane vse večjemu številu prebivalcev našega planeta uspela. Da ne bo — so se bali še pred leti. Zato pa uspešno delo v kmetijstvu zahteva vse več in več znanja ter vse manj in manj delavcev, ki hočejo imeti zaslužek industrijskih delavcev. Nastaja problem, kam z odvečno delovno silo iz razvijajočega se kmetijstva. Na trg pritiska tudi vse več pridelkov iz razvijajočih ali nerazvitih držav po nizki ceni. Raz-

vite države z visokimi carinami ščitijo svoje proizvajalce, ki jih je sicer še malo, pa kljub temu preveč, da bi bile cene konkurenčne proizvodom iz teh dežel. Kakšen je izhod iz te zagate, ki ni majhen? Konec koncev je to problem prepada med razvitimi in nerazvitimi deželami.

Družbena in gospodarska reforma, ki jo izvajamo v naši deželi, je tudi naše kmetijstvo — skupaj s celotnim gospodarstvom — soočila z dogajanjem v svetu, to je s tržnimi zakonitostmi, ki v svetu vladajo vključno s kmetijskim protekcionizmom (zaščito) držav Evropske gospodarske skupnosti. S tem pa je naše kmetijstvo zašlo v še večje težave kot pred reformo, kljub temu, da so bili reformni ukrepi v prid kmetijstvu, kar je bilo dve leti po pričetku reforme tudi očitno. Nato pa je pričel delovati kmetijski protekcionizem EGS v vsej ostrini.

Izvoz na to tržišče — govejega, svinjskega mesa in koruze ni bil za proizvajalce več interesanten oz. prodajali so z veliko izgubo. Zato se je vsa za izvoz predvidena količina pro-

izvodov preusmerila na domače tržišče — robe je bilo kar na enkrat preveč in katastrofa je bila tu.

Seveda se je kriza prenesla postopoma tudi na druge proizvode, kar dokazuje, da je potrebno kmetijsko proizvodnjo obravnavati enotno in kompleksno.

Da pa je bila kriza še hujša, je pripomogel tudi ob reformi liberaliziran (svoboden) uvoz kmetijskih pridelkov in prehrabnih proizvodov. Tako smo v letu 1967 uvozili 26% več svinjskega mesa, 380% več svinjske masti, surovega masla 220% več kot leto prej. Ko so državni organi videli škodljiv vpliv tega uvoza po nizkih cenah na domačo proizvodnjo ob istočasno nastopajoči krizi v izvozu, so sprejeli dodatne carinske dajatve na ta uvoz, ki s tem za predelovalne in trgovske organizacije ni bil več ekonomsko interesanten in so ga zato opustile. Vendar to krize ni moglo zaježiti. Ob istočasnem dviganju cen in uslug industrije in komunale v kmetijstvu so cene kmetijskih proizvodov

predvsem pa svinjam in govedu ne samo stagnirale, temveč celo padale. Kriza obilice se je sprevergla v vsesplošen pokol živali najprej na posestvih družbene lastnine, nato pa še pri privatnikih.

Sistem garantiranih cen, s katerimi je država jamčila proizvajalcem najvišje cene, ni odigral svoje vloge. Garantirane cene — predvsem za kvalitetno živino, so bile in so še tako nizke, da proizvajalcu niso pokrile niti materialnih stroškov. Krizo so temeljito izkoristili tisti predelovalci in trgovska podjetja, ki niso imela svoje proizvodnje, kot je to slučaj v nekaterih kombinacijah. Maloprodajne cene se niso nič ali skoraj nič znižale ob velikem znižanju cen žive živine.

Vsi, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, delavci iz družbenih posestev in privatniki, so pričeli biti plat zvona. Ker problem ni niti enostaven niti lahek, ga doslej še ni uspelo rešiti, kljub temu, da so vsi državni organi na vseh ravneh pokazali trdno voljo, da se problem vsestransko in zadovoljivo reši, vendar pa se mora pri tem upoštevati ekonomika.

Prav zato se je v letu 1968 čreda goveda v državi zmanjšala za 8%, toliko kot v Sloveniji, v Vojvodini pa za 15%. Na družbenem sektorju, za katerega je značilno, da ima najintenzivnejšo govedorejo, saj 9% vseh krav v državi daje ca. 50% vseh tržnih količin mleka, proizvodnja mesa oz. goveda žive teže pa je skoraj enaka izvoznim količinam v času največjega izvoza, pa se je število govedi znižalo za 22%, v Vojvodini za 26%, v Hrvaški za 23%, v Sloveniji pa celo za 30%.

Mnoga pitališča mladih govedi, ki so v zadnjih desetih letih tako prepričljivo osvojila italijansko tržišče, so v tem času prenehala delati. Tako tudi pitališče Črnelo, ki je bilo eno prvih v državi in še danes slovi v Italiji po kvaliteti mesa! Zanimivo pri tem je, da v ožji Srbiji število goveda skoraj ni padlo. Iz številki sledi, da se je znižalo število živali kvalitetnih pasem, primitivne pasme (buša) pa so ostale na isti ravni. Znižala se je torej kvalitetna sestava goveda, kar je za nadaljnjo proizvodnjo še bolj zaskrbljujoče kot sam padeč proizvodnje. Še bolj pa je padlo število prašičev v Jugoslaviji, kar za 13% v Sloveniji pa samo za 5%, kar je značilno, ker slovenska proizvodnja ne nastopa na širšem tržišču in zato ni bila toliko prizadeta. V Ihanu niso znižali proizvodnje, ker pripravljajo 9000 plemenskih svinj za izvoz v NDR. Sicer pa je družbeni sektor v Jugoslaviji znižal proizvodnjo za 19%.

Letos, ob začetku turistične sezone, pa so znižali zaščitne carine v državah EGS, zavoljo dobrega turističnega leta se je potrošnja kvalitetnih vrst mesa povečala in živine — predvsem

kvalitetne je kaj hitro zmanjkalo. Zmanjkalo je tudi manj kvalitetne živine. Nastal je preplah. Cene so pričele poskakovati in so se dvignile precej visoko. In še vedno niso ustajene. Tudi občinske skupščine so morale sprejeti predlog za podražitev mesa, kjub nepri-

ljubljenosti takega ukrepa. Kdor je zdržal triletno krizo, sedaj dobiva nazaj. Vendar takih ni veliko. Glede na odkupne cene telet in pujskov sodimo, da bo kmalu zopet dovolj živine. In kaj, lahko se zgodi, da bo živine ob letu ali dveh zopet preveč in pesem se bo pričela znova. Zato

nekateri svarijo pred zaletavostjo, kajti niso še sprejeti ukrepi, ki naj zagotovijo stabilizacijo proizvodnje.

Kakšne ukrepe predvidevajo v te namene sprejeti, pa bomo opisali v naslednji številki.

Dušan Kresal
dipl. ing. agr.

Gospodarjenje z gozdovi na območju občine Domžale

Številne razprave o problemih združenega gospodarjenja z zasebnimi in družbenimi gozdovi so prav gotovo pogojene z vprašanjem splošne kmečke problematike. Pri reševanju stagniranja zasebnih kmečkih gospodarstev, kot blagovnih proizvajalcev, se je izvedla javna razprava pač o problemu, o katerem so jasnejši podatki in nakazane tudi rešitve. Široke javne razprave o problemih gospodarjenja z gozdovi pa niso slučajne, saj se vodijo že od sprejemanja zakona, tj. od leta 1965 dalje. Gradivo za javne razprave je bilo objavljano v dnevnem časopisu iz najrazličnejših aspektov, svoja stališča in pripombe je posredoval izvršni odbor SZDL Slovenije, podatke je prispevalo Poslovno združenje gozdno gospodarskih organizacij Slovenije, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo je podal pokazatelje o ekonomskem položaju gozdnih posestnikov v Sloveniji — torej gradiva dovolj za vsakogar, kdor je zainteresiran, odvisen ali odgovoren za bodoče urejanje odnosov pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi.

Gozdarstvo v Sloveniji predstavlja pomembno gospodarsko panogo, delavcem, zaposlenim v gozdarstvu pa družbeni interesi narekujejo omejitve, katere leti morajo upoštevati, predvsem v pogojih lastninske strukture, dolgoročnega proizvodnega ciklusa in površinskega obsega proizvodnega procesa. Prav gotovo ne na zadnjem mestu so omejitve pri gospodarjenju pogojene vedno bolj tudi s splošnimi družbenimi interesi kot je

uravnavanje vodnega režima, klimatskih pogojev, pa tudi z urejanjem turističnih in rekreacijskih razmer okolja.

Sistem gospodarjenja z gozdovi temelji na določenih zvezne in republiške ustave iz leta 1963 in na zakonu o gozdovih iz leta 1965, po katerem je celotna gozdna površina Slovenije razdeljena na gozdnogospodarska

območja — gozdovi občine Domžale so uvrščeni v IV. ljubljansko gozdnogospodarsko območje, s katerimi gozdari GG Ljubljana — obrat Domžale. Za razumevanje nakazane problematike gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji, s posebnim poudarkom na razmerah v občini Domžale, pa naj služijo naslednji podatki:

I. Podatki o gozdnih fondih — 1968

	Domžale		Slovenija	
	Družbeni gozdovi	Zasebni gozdovi	Družbeni gozdovi	Zasebni gozdovi
Površina — ha	1.398	9.274	363.857	609.704
— %	13,10	86,90	37	63
Lesne zaloge	314.007	1.555.008		
v 000 m ³			16.341	93.145
— iglavci	247.646	922.103		
— listavci	66.361	632.905		
Lesne zaloge				
— 1 ha	225	168		151
Letni prirastek	6.825	30.055		
v 000 m ³				2.167
— iglavci	5.560	19.209		
— listavci	1.265	10.846		
Letni posek	4.379	23.342		
v 000 m ³				1.458
— iglavci	3.624	13.316		
— listavci	755	10.026		
Letni posek m ³ /ha	3,13	2,52	3,05	2,4
— iglavci	2,59	1,44		
— listavci	0,54	1,08		

Iz teh podatkov je razvidno, da so lesne zaloge v zasebnih

gozdovih na območju občine Domžale za 11% višje od povprečnih lesnih zalog po enoti površine v Sloveniji. Če upoštevamo bližino mesta, so le-te vsekakor sorazmerno visoke. Lesne zaloge naraščajo z oddaljenostjo od mesta, kar je seveda pogojeno tudi z rastiščnimi prilikami. Nižinsko območje, od Mengša do Prevoj, Rova in Sela ima poprečne lesne zaloge do 150 m³/ha. Lukovica, Miklavž, Krašnja in del Moravske doline do 160 m³/ha, Blagovica do Trojan, pobočje Murovice in Ciclja pa presegajo lesne zaloge 190 m³ na ha. Poprečne zaloge so z ozirom na pogoje rastišč še vedno prenizke. Normalne zaloge — do 240 m³/ha bi ob pogoju sedanjih sečenj dosegli v 60—80 letih. Vsekakor pa so zaloge lesa odvisne od razdrobljenosti gozdnih površin.

Vsem staršem!

Delavska univerza Domžale bo v letošnjem šolskem letu organizirala pomoč učencem višjih razredov osnovnih šol v obliki inštrukcij za angleški jezik. Posamezni oddelki bodo organizirani glede na prosti čas učencev in po želji staršev v različnih krajih.

Prijave sprejema in daje informacije Delavska univerza Domžale, Kolodvorska 6 do 1. decembra 1969.

Starši! Poslužite se pomoči, ki jo nudi vašim otrokom
Delavska univerza Domžale.

II. Struktura zasebnih gozdov po površini

	Domžale		Slovenija	
	posestnikov	%	posestnikov	%
— do 1 ha	1.301	39	90.881	44
— 1 do 2 ha	652	20	48.360	23
— 2 do 5 ha	799	24	39.157	19
— 5 do 10 ha	405	12	17.615	8
— 10 do 15 ha	108	3	6.721	3
— 15 do 20 ha	36	1	1.803	1
— nad 20 ha	36	1	2.809	2
Skupaj	3.307	100	207.346	100
Od tega				
— kmetov	1.819	54	144.981	70
— nekmetov	1.518	46	62.365	30

Ti podatki nam povedo, da ima 59 % vseh lastnikov do 2 ha gozdne površine. Po podatkih oddelka za dohodke SOB Domžale je evidentirano okoli 1.400 kmečkih gospodarstev, vendar obrat pa vodi v seznamu kmetov-lastnikov gozdov tudi do onih lastnikov, katerim kmetijstvo ni edini vir dohodkov. Priказana struktura gozdne posesti je trenutna. Sedanja povprečna površina gozdne posesti je 2,78 hektara po posestniku, le-ta pa ima naraščajočo tendenco drobljenja v korist nekmetov. Povprečna slovenska gozdna posest znaša 2,9 ha, posest kmetov 3,5 hektara in nekmetov 1,7 ha.

III. Struktura gozdne posesti po letnih sečnjah

Letna sečnja m ³	Domžale	
	Število posestnikov	%
— do 1 m ³	1.065	32
— 2 do 5 m ³	961	29
— 6 do 10 m ³	351	11
— 11 do 20 m ³	310	9
— 21 do 30 m ³	149	4
— nad 30 m ³	501	15
Skupaj	3.337	100

Lastniki gozdov, ki sekajo letno do 5 m³ lesa, praktično ne nastopajo kot blagovni proizvajalci, če upoštevamo lastno porabo pri vzdrževanju kmečkega gospodarstva in gospodinjstva. Tržne viške tedaj ustvarja le 39 % vseh gozdnih posestnikov. Verjetno je fluktuacija kmečke mladine na območju Domžal med prvimi v Sloveniji, zato se število aktivnih kmečkih delavcev stalno znižuje. Kmetijske obdelovalne površine se krčijo z zniževanjem števila delavcev — dela v gozdu, ki so težja, pa izvajajo tudi večji gozdni posestniki s tujo delovno silo. Gozdni obrat, ki nastopa kot gospodarska organizacija, z vsemi družbenimi dajatvami, že konkurira priložnostni delovni sili. Poprečno letno prevzame na panju 1.000 do 1.200 m³ lesa v lastno proizvodnjo.

Kmečka mladina, ki se je zaposlila v industriji, je pretežno odstopila obdelovalna zemljišča obdržala pa je gozdove v celoti. Prav pri zadnjih posestnikih, katerim kmetijstvo ni glavni vir dohodka, pa nastopa vse večje drobljenje posesti.

IV. Očnos med posekom in odkupom lesa v zasebnih gozdovih

	1964	1965	1966	1967	1968	Skupaj	Plan 1969
Posek							
neto m ³	22.930	17.060	16.820	17.910	18.760	93.480	21.576
— iglavci	12.710	10.020	9.360	10.280	11.680	54.050	13.138
— listavci	10.220	7.040	7.460	7.630	7.080	39.430	8.438
Prodaja m³	11.942	8.675	9.224	9.448	12.810	52.099	12.711
— iglavci	8.297	5.739	6.527	6.614	9.557	36.734	8.845
— listavci	3.645	2.936	2.697	2.834	3.253	15.365	3.866
Lastna							
poraba	10.988	8.385	7.796	8.462	5.950	41.381	8.865
— iglavci	4.413	4.281	2.833	3.666	2.123	17.316	4.293
— listavci	6.575	4.104	4.763	4.796	3.827	24.065	4.569
Odkup,							
posek %	52,08	50,84	54,84	52,75	68,28	55,73	58,90
— iglavci	65,28	57,27	69,73	64,34	81,82	67,96	67,32
— listavci	35,66	41,70	36,15	37,14	45,95	38,97	45,82
Lastna							
poraba %	47,92	49,16	45,16	47,25	31,72		

Zaradi lanskoletne omejitve izvoza živine in zaradi uvedbe prelevmanov na goveje meso, se je zelo dvignila ponudba živine na jugoslovanskem trgu, kar je imelo za posledico padanje cen pod reformske nivoje in sicer pri odkupnih cenah živine za približno 15 % in kasneje tudi pri drobnoprodajnih cenah mesa približno za 11 %. Zaradi tega se je občutno znižal interes za pisanje živine v družbenem in privatnem sektorju. Zlasti je močno reagiral na znižanje cen družbeni sektor, ki je do 80 % reducirjal pisanje mlade živine. Ker ni bilo interesa za privezovanje, se je

Z upoštevanjem povprečnih normativov za dela v družbenih gozdovih predstavlja lastno delo blagovnih proizvajalcev letno 8 do 11 % vsega razpoložljivega delovnega časa.

Prav gotovo je zanimiv tudi podatek o deležu gozdarstva v narodnem dohodku zasebnega kmetijstva v Sloveniji, ki je znašal za obdobje 1957—1966 poprečno 13,9 %. Podatki za občino Domžale niso znani, lahko pa ugotovljamo, da ima 60 % kmečkih družin dohodke tudi izven kmetijstva (redna ali občasna zaposlitev članov gospodinjstva).

Če si pogledamo podatke avstrijskih gozdnih posestnikov, vidimo, da ima le 58 % kmečkih gospodarstev tudi gozdove, 56 % vseh površin pa imajo v lasti čista gozdna posestva s poprečno površino 108 ha. Skupni delež dohodka od gozdov je ocenjen na 19 % — hektarski donos gozdov pa predstavlja le tretjino donosa obdelovalne zemlje.

Oddaja lesa za blagovno proizvodnjo je sorazmerno nizka, v poprečju 55,73 % vsega izdelanega lesa. Po določilih zakona o gozdovih in odloka o formiranju sredstev za regeneracijo gozdov, se zbirajo sredstva biološke amortizacije le od lesa, ki je oddan v prodajo, oziroma od lesa, katerega porabijo za domače potrebe lastniki gozdov, katerim kmetijstvo ni edini vir dohodkov. Prav tako plačujejo blagovni proizvajalci vse stroške gospodarjenja z gozdovi vsem tistim, ki les porabijo za lastne potrebe. Nasprotno pa so stroški gospodarjenja v drobnih gozdnih posestih višji, kakor na območjih z večjimi donosi in prodajo lesa za potrebe tržišča. Razumljivo je, da blagovni proizvajalci prigrvarjajo na odkupne cene lesnih sortimentov. Stroški gospodarjenja, bolje povedano, razlike med bruto odkupno in prodajno ceno so znašale v letu 1968 poprečno 41,51 din na m³. Če bi stroške gospodarjenja z gozdovi razdelili na vsokoličino posekanega lesa, bi se le-ti znižali na 28,40 din/m³ ali 14,6 % od prodajne vrednosti lesa.

Gospodarska organizacija, katera izvaja v zasebnih gozdovih strokovna dela, odkazila lesa za posek, prevzem lesa pri panju, izvaja odpremo lesa, vodi evidenco o navedenih delih, pripeva sredstva za vzdrževanje transportnih objektov in opravlja čuvajsko službo, izvaja prodajo lesa, obračunava in vodi evidenco o odkupljenem lesu, posreduje podatke o odkazilu lesa pristojnim upravnim organom — mora za opravljeno delo zagotoviti svojim delavcem tudi plačilo — le-to pa se ustvari s komercialno razliko pri prodaji lesa. Če bi primerjali opravljeno delo z odstotnim odnosom marže trgovine, ki opravlja le preprodajo proizvodov, bi sleherni, ki le delno pozna gozdarsko strokovno delo, kaj lahko ugotovil razlike med ustvarjenimi dohodki in opravljenim delom.

Dipl. inž. R. Celarc

Informacija o cenah za potrošnike in proizvajalce mesa oziroma živine

povečal zakol telet, ki je v lanskem letu dosegel v Sloveniji prek klavnice in črnih zakolov 90 % vsega prirastka.

Razprodaja živine in zakol podmladka v zadnjih letih ter zlasti povečan izvoz nedopitanih živali, katerih teža v izvozu vsako leto pada, se odraža trenutno na domačem trgu s pomanjkanjem mesa, ki ga povzroča večje povpraševanje kot pa je ponudba. Posledica tega večanja povpraševanja je velik porast odkupnih cen za živino. Zlasti visoko so porasle cene za teleta, ki v primerjavi z nizkimi cenami za govejo živino silijo proizvajalca v to, da teleta pro-

da za zakol in ne za pleme oziroma pitanje.

Ob upoštevanju sedanjih situacij na tržišču z živino in ob predvidevanju nadaljnega gibanja odkupnih cen je svet za blagovni promet pri SOB Domžale sprejel naslednje **minimalne odkupne cene** za vrste živine ter **maksimalne drobnoprodajne (poprečne) cene** svežemu mesu po vrstah živali:

1. Teleta:

a) **klavna** — križanci in teleta, ki so nesposobna za pitanje, starost do 3 mesecev — teža 120 kg in več — po odloku o prepovedi klanja telet; randman

62% (odstotek mesa od celotne teže teleta);

b) pitana — starost od 3 do 6 mesecev, teža od 120 do 180 kg; randman 60%, minimalna odkupna cena 8,20 N din, maksimalna drobnoprodajna cena mesa 15,20 N din.

2. Govedo:

Ia (junci in junice): pitana živina do 18 mesecev starosti; teža do okrog 450 kg, randman od 56 do 58%, minimalna odkupna cena 7,30 N din;

maksimalna drobnoprodajna cena mesa 14 N din.

I. vrsta: starost od 18 do 36 mesecev; teža 500 kg in več; randman 54%;

minimalna odkupna cena 6,50 N din;

maksimalna drobnoprodajna cena mesa 13,30 N din.

II. vrsta: starost nad 36 mesecev, poprečni randman 48%;

minimalna odkupna cena 5,2 N din;

maksimalna drobnoprodajna cena mesa 12 N din.

Drobnoprodajne cene za govedino Ia se smejo določiti v navedeni višini samo pod pogojem, da se ta kvaliteta prodaja predpakirana ali pa na za to posebej odrejenih prodajnih mestih.

3. Prašiči:

Poprečna odkupna cena 7,00 N din;

priporočena maksimalna drobnoprodajna cena 14,60 N din.

Po maksimalnih drobnoprodajnih cenah se meso lahko prodaja samo, če se plača živina vsaj po minimalnih odkupnih cenah. Kolikor pa se živina ne plača po minimalnih odkupnih cenah, se morajo maksimalne drobnoprodajne cene svežemu mesu procentualno znižati. Svet za blagovni promet priporoča tudi vsem podjetjem, ki v občini Domžale prodajajo meso, da odkupijo razpoložljivi fond živine na območju občine Domžale. Kontrolo nad temi sklepi izvaja tržna in veterinarska inspekcija, seveda uspešneje ob sodelovanju vseh potrošnikov in proizvajalcev.

V informacijo in za kontrolo nakupa mesa navajamo še maksimalne drobnoprodajne cene za posamezne dele po klasifikaciji živali, za katere je bilo izdano soglasje Sob Domžale.

1. Goveje meso I a vrste (mlada pitana goved):

	N din/kg
pljučna pečenka (1,8%)	30,00
stegno brez kosti (23,8%)	21,00
pleče brez kosti (11,4%)	18,50
bržola brez kosti (10,5%)	18,50
bočnik brez kosti (4%)	12,50
vrat brez kosti (5,2%)	12,50

	N din/kg
potrebušina (flam) brez kosti (3%)	9,00
zarebrnice (kare) s kostmi (11%)	14,00
robček s kostmi (2%)	9,00
rebra s kostmi (4,5%)	9,00
prsa s kostmi (6,8%)	9,00
kosti (16%)	1,60

Poprečna cena za kg = 14,00 N din.

2. Goveje meso I. vrste:

	N din/kg
pljučna pečenka	30,00
stegno brez kosti	19,00
pleče brez kosti	17,50
bržola brez kosti	17,50
bočnik brez kosti	12,50
vrat brez kosti	12,50

	N din/kg
potrebušina brez kosti	9,00
zarebrnica s kostmi	14,00
robček, rebra, prsi s kostmi	9,00
kosti	1,60

Poprečna cena za kg = 13,30 N din.

3. Goveje meso II. vrste:

	N din/kg
pljučna pečenka	30,00
stegno brez kosti	16,60
pleče, bržola brez kosti	15,10
bočnik brez kosti	12,50
potrebušina brez kosti	9,00
zarebrnice s kostmi	12,50
rebra, prsi, robček s kostmi	9,00

	N din/kg
kosti	1,60

Poprečna cena za kg = 12,00 N din.

4. Telečje meso:

	N din/kg
stegno brez kosti (23,5%)	26,40
pleče brez kosti (8,5%)	26,40
bočnik brez kosti (3,5%)	16,00
potrebušina brez kosti (5,5%)	16,00
vrat s kostmi (9,8%)	12,00
zarebrnice (kare) s kostmi (21,0%)	15,00
rebra, prsi s kostmi (12,2%)	11,00
kosti (18,0%)	1,60

Poprečna cena za kg = 15,20 N din.

5. Svinjsko meso:

	N din/kg
stegno brez kosti (26,0%)	19,00
pleče brez kosti (14,0%)	19,00
bočnik brez kosti (2,0%)	12,50
potrebušina brez kosti (6,0%)	9,40
zarebrnica (kare) s kostmi (22,0%)	18,00
rebra s kostmi (14,0%)	9,00
vrat s kostmi (8,0%)	12,50
kosti (8,0%)	1,00

Opomba: Procenti v oklepajih pomenijo procentno udeležbo teže posameznih delov v skupnem razseku zaklane in odrte živali.

S.

Samoupravljanje na višjem nivoju in naloge političnih subjektov

Zgodovinski smisel samoupravljanja je v brisanju kakršne koli osnove za polarizacijo — delitev ljudi na lastnike in vladarje na eni ter na najemnike in objekte vladanja na drugi strani. Delavski razred gre v socialistično revolucijo zato, da uniči materialne in druge osnove kakršne koli vladavine enih ljudi nad drugimi. Samoupravljanje pa je po svojem zgodovinskem smislu odstranjenje nevarnosti pred družbeno stihijo, pa tudi organiziranje družbe po lastni toda človeški meri, ki bo sposobna zadovoljevati lastne človeške potrebe.

Bistvo samoupravljanja ni samo v nudenju možnosti ljudem, da vedo, kaj bo v družbi, kako se bo družba uredila, organizirala in kakšen položaj bodo imeli v tej in taki družbi. Samoupravljanje predvsem pomeni, da ljudje sami odločajo o ureditvi svoje družbe, določijo svoj položaj v njej, določajo sami sebe v danem prostoru in času. Ne gre torej samo za reprezentativno udeležbo delavcev v upravljanju, ampak za uveljavljanje demokratičnih oblik odločanja, ki bodo posameznika postavile v položaj, da bo postal aktiven dejavnik v procesu odločanja o življenjsko pomembnih vprašanjih, kar bo vplivalo na zadovoljstvo delavcev, na njihov odnos do dela in na produktivnost.

Neposredni demokraciji so nekateri že napovedali vojno in to predvsem zato, ker ne vedo, kaj vsebina družbenih odnosov, ki jih izražamo s tem pojmom, pomeni, ne vedo, da je neposredna demokracija za socializem življenjskega pomena že in predvsem zaradi svojega izhodišča in določene usmeritve k demokratizaciji družbe-

nih odnosov, približevanju oblasti delovnim množicam s končnim namenom, da bo profesionalna politika odmrla. Nasprotujejo ji tudi zato, ker jo gledajo preveč kot statično kategorijo v procesu odločanja, to je omejeno samo na eno, tj. končno fazo odločanja in na samodejanje odločitve. Ne morejo pa si zamisliti neposredne demokracije v pripravljalni fazi, kjer je element neposredne demokratizacije tehnično lažje uveljaviti. Preveč mislimo samo na en element neposredne demokracije, na sestanke, na zbornice delovnih ljudi. Tu se upravičeno bojimo, da bomo zaradi tega zgubili preveč dragocenega časa, imamo pa na razpolago še več drugih možnosti, da na pismen način delavce neposredno vključimo predvsem v pripravljalnih fazah, ko se zbirajo in soočajo argumenti, ko se pripravljajo oziroma zavračajo alternative — variante rešitve nekega problema. Na tem področju je element neposredne demokracije potrebno razvijati in krečiti, predvsem zato, ker je v tej fazi neposredna demokracija lahko mnogo bolj ustvarjalna v smislu usposabljanja delavcev, v smislu vpliva na zadovoljstvo delavcev, v smislu dviga produktivnosti itd., končna odločitev pa je potem dostikrat le formalno dejanje.

Tehnično ni niti težko niti drago uveljaviti. Potrebno je že takoj v začetku pripravljalne faze napisati kratko obvestilo v obliki obvestila ali stalnega »bilitena« kot imajo nekateri, na katerem na kratko obvestimo ljudi-delavce, kakšen problem se pojavlja, kakšne analize oziroma študije že obstajajo, kje jih lahko dobijo (mislim

na obstoječe materiale, osnutke itd.), da si jih ogledajo in preštudirajo in kam lahko dajo svoje predloge in kritične pripombe — ves ta proces za reševanje enega problema se lahko ponovi večkrat odvisno od teže in pomembnosti problema, ki se rešuje.

Nekateri gredo v naši občini tako daleč, da že prav po »kitajsko« uporabljajo citate iz marksistične literature za svoje nepošteno namene. Pri tem je najbolj žalostno, da to pobirajo nekje v svoji domišljiji in širijo stvari, ki jih tako globoki mislec, kot je bil Friedrich Engels ni nikoli izrekal in sicer: da je Engels nekje v svojih delih zapisal tole: »Pusti svojo (ali vso) demokracijo zunaj ti, ki vstopaš v tovarno.« To ni res. Res je, da je Engels v svojem delu »o avtoriteti« (glej Marx-Engels, Zbrana dela I. del stran 836, 837) zapisal: »Vsaj za čas ko se dela, bi lahko napisali na vrata tovarne: Pustite vso avtonomijo zunaj vi, ki vstopate!« V tem delu Engels razpravlja s »kontraavtoritarni« kot on imenuje tiste, ki so se takrat borili proti vsakršni avtoriteti. Če bi ti naši ponarejevalci marksistične misli to delo res prebrali, bi lahko v njem našli mnogo aktualnega tudi za nas. Tudi danes jih je mnogo, ki nočejo priznati avtoritete delovnega procesa, delitve dela, skupnih dogovorov in sklepov in si v tem pogledu privsajajo neko avtonomijo, ki je drugim niso pripravljeno priznati.

Potem se s tako idejno »godljo« še postavljajo nasproti tistim, ki vsaj nekoliko poznajo marksizem češ: »Kaj pomeni da-

nes marksizem za našo prakso. Strinjam se, za tako prakso res ne pomeni nič.

Pri razvijanju samoupravnih sistemov v naših podjetjih je preveč bojazni, če se zagotovi večji neposredni vpliv delavcev na odločitve, da bodo potem vodilni in sploh strokovnjaki zgubili vpliv in bodo zaradi tega odločitve manj realne. Ta bojazen je odveč, ker ne gre za to, **kdo bo koga**, niti gre za izolacijo — izključitev strokovnjakov iz procesa samoupravnega odločanja. Če bodo strokovnjaki oziroma vodilni delavci kaj zgubili, bodo zgubili monopol nad odločanjem, to pomeni, da ne gre za izključitev enega in vključitev drugega v procesu samoupravnega odločanja, gre za vključitev vseh. Odveč je vsakršna bojazen v tem pogledu, odveč je nasprotovanje neposredni — socialistični demokraciji — če je ne pojmujejo prezoko, če jo pojmujejo tako, da zajema vso lestvico demokratičnih procesov. Potrebno se je pošteno, iskreno, s polno mero socialistične družbene zavesti lotiti realizacije načel: samoupravna delitev dela, da ne bomo imeli poleg individualnih birokratov še kolektivne samoupravne birokrate, neposredni vpliv, katerega pozitivne lastnosti smo že našli, popolna informiranost, ki je sestavni del neposrednosti, osebna odgovornost predlagateljev za predlagano in kontrola izvrševanja odločitev vseh, ki jih odločitve prizadevajo. Va ta načela so pri nas formalno-načelno že spoznana kot nujna za nadaljnji razvoj samoupravljanja na višjem nivoju.

Da je stanje v naši občini v tem družbeno politično razgibanem času tako nezavidljivo, so krive subjektivne sile, ki so v preteklosti dovoljevale, danes pa še tolerirajo obstoj neformalnih skupin, ki so si vedno prizadevale, kako bi obdržale politično moč nad množicami, da bi vpliv in odločanje osredotočile na vrhovih bodisi na nivoju občine ali podjetja in so v tem tudi uspele. Danes pa jim je ta monopol odločanja težko izbiti iz rok.

Kadrovska politika iz preteklosti se nam obnaša kot bumerang, pa naj bo v občinski upravi, skupščini, političnih organizacijah ali podjetjih. Najbolj drastična primera sta SZDL, kjer praktično že eno leto nimamo pravega vodstva in občinska uprava, ko nimamo načelnika za gospodarstvo. Zato ne moremo naprej dovoljevati, da se nam pri volitvah v samoupravne organe in izvršilne organe političnih organizacij uveljavlja monopolni vpliv neformalnih skupin znotraj naših struktur. Čeprav se politične organizacije ne morejo odreči odgovornosti pri volitvah — volilnem procesu, ne morejo mirno gledati na ustoličevanje vseh vrst, ki je bolj ali manj spetno prikrito, ki pa ne more skriti svojega namena birokratske investiture na položaj.

Ta pretirana skrb za kadre na vrhu je odraz monopolnega odločanja o kadrovske politiki v občini, ki ima namen zagotoviti kadre, ki bodo sposobni zagotoviti kontinuiteto neformalnih skupin in monopolnega odločanja. Pri tej zagnanosti so pripadniki te skupine zelo brezobzirni in ne izbirajo sredstev, če jim je kdo nevaren,

ga je treba diskreditirati. Z različnimi intrigami uspevajo na zelo demagoški način ustvarjati lažne avtoritete, ki so pripravljene zelo očetovsko skrbeti za nas, samo ne vem, kaj ima to skupnega s svobodnim delovnim človekom in nalogami ZKJ, ki jim je vsem dolžnost, da na vseh nivojih razvijajo iniciativo množic in ustvarjalni boj mnenj na socialističnih pozicijah. Kaj ima skupnega birokracija, očetovstvo in odločanje v imenu ljudstva z Leninovim načelom o preraščanju oblasti v imenu delovnega ljudstva v oblast delovnega ljudstva. Nič drugega kot, da je njegovo popolno nasprotje, čeprav je to načelo zapisano v programu ZKJ X. poglavje.

Pojavljajo se različne teze, ki so, če pogledamo malo za kulise, zelo nevarne. kot na primer: teze, da delavcem ni več potrebno zaščititi pravic, ker da jih sedaj imajo in lahko razpolagajo z njimi. Ali pa so sposobni s temi pravicami razpolagati, to je druga stran tega vprašanja. Če pogledamo za fasado te teze, bomo videli, da ima za cilj razorožiti sindikat, ki ima zaščitno nalogo, ki je poleg ekonomske in vzgojne še kako pomembna.

Vsi naštetih protisocialistični pojavi kot so brezdejnost, samoupravne deformacije, formalizem, monopolizem, formalna enotnost, konformizem, očetovstvo, ustoličevanje itd., ki se pojavljajo na raznih nivojih od republike do podjetja, delajo kaj slabo uslugo **naprednim političnim subjektom** v delovnih organizacijah v njihovi borbi za razvitejše samoupravne odnose.

Tone Dolenc

Vsem živinorejcem občine Domžale!

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo skupščine občine Domžale je na zadnjih dveh sejah razen splošne kmetijske problematike razpravljajl o kooperaciji z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci in o kmetijski pospeševalni službi ter o živinoreji.

Na pripombe nekaterih članov sveta, da so cene veterinarskih storitev visoke in različne za isto vrsto uslug, je svet sprejel sklep, da se cene veterinarskih uslug objavijo v Občinskem poročevalcu, da bi koristniki bili seznanjeni z njihovo višino.

Cenik veterinarskih storitev

	N din
Klinični pregledi velikih živali	
od 7. do 14. ure	20,00
od 14. do 20. ure	30,00
od 20. do 7. ure	40,00
Ponovni pregledi velikih živali	15,00
Klinični pregledi prašiča	od 10,00—15,00
Klinični pregledi prašiča ponoči, nedelja, praznik	20,00
Serumizacija	5,00
Izdaja recepta z navodilom	5,00
Koprološki pregled posamezno	5,00
Koprološki pregled masovno	3,00
Porod velikih živali	
od 7. do 14. ure	40,00
od 14. do 20. ure	60,00
Porod velikih živali ponoči, nedelja, praznik	80,00
Porodi pri svinjah	od 30,00—50,00
Reporzicija, torzija maternice	
od 7. do 20. ure	60,00
Reporzicija, torzija maternice ponoči, nedelja, prazniki	80,00
Embriotomija	
od 7. do 20. ure	80,00
Embriotomija ponoči, nedelja, prazniki	100,00
Luščenje posteljice pri velikih živalih	od 40,00—60,50
Luščenje posteljice pri velikih živalih ponoči, nedelja, prazniki	80,00
Operacija velikih živali, lahka	20,00
Operacija velikih živali, težka	100,00
Carski rez velikih živali	100,00
Carski rez malih živali	od 60,00—80,00
Raztelesba velikih živali	30,00
Raztelesba malih živali	20,00
Kastracija merjaščkov do 6 tednov starosti	od 2,00—6,00
Kastracija merjaščkov starejših	8,00
Kastracija merjaščkov nad 8 mesecev starosti	od 10,00—30,00

	N din
Skrotalna hernija	od 6,00—15,00
Kastracija svinje operativna	od 10,00—15,00
Kastracija svinje hormonalna	10,00
Kastracija bika	od 8,00—15,00
Kastracija žrebca	100,00
Zažiganje rožičkov	od 5,00—10,00
Zaganje rogov, posamezno	20,00
Zaganje rogov, masovno	10,00
Klinični pregled perutnine in kuncev	4,00
Klinični pregled psa, mačke	od 10,00—20,00
3-kratni pregled psa na steklino, cepljeni	15,00
3-kratni pregled psa na steklino, necepljeni	30,00
Pregled na brejost	5,00
Zdravljenje neplodnosti	12,00

Za preventivne akcije veljajo naslednje cene:

Cepljenje prašiča proti svinjski kugi	6,00
Cepljenje prašiča proti svinjski kugi	6,00
Cepljenje proti kokošji kugi	1,00
Cepljenje proti pasji steklino, masovno	10,00
Cepljenje proti pasji steklino, posamezno	20,00
Tuberkulinizacija in čitanje reakcije 2 × obisk	6,00
Odvzem krvi za serološki pregled	4,00
Odvzem mleka za bakteriološko preiskavo	4,00
Maleinizacija kopitarjev 2 × obisk	4,00

Za posamezna cepljenja po naročilu, kakor tudi odvzem krvi in diagnostična cepljenja se zaračunavajo dejanski stroški. Čunane vse storitve, cepivo, delo in prevoz, pri drugih storitvah pa samo delo, zdravila in prevoz pa se zaračuna posebej.

Pri masovnih preventivnih akcijah so v navedeni cenil vra-

Kmetijski inšpektor:
F. Pliberšek

Dejavnim organizacijam in hišnim svetom!

DELAVSKA UNIVERZA DOMŽALE vpisuje do 1. decembra 1969 v tečaj za kurjače centralnih kurjav. Tečaj, na katerem bodo slušatelji dobili potrebno kvalifikacijo, se bo začel v mesecu decembru. Prijave sprejema in daje informacije Delavska univerza Domžale, Kolodvorska 6.

Poročilo o izgradnji ceste Krtina – Moravče

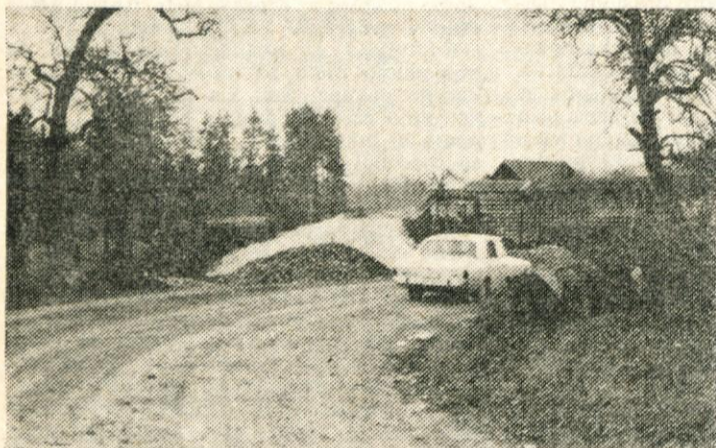
— Izvajalec del je SGP Slo-
venija-cesta Ljubljana.

— Z izgradnjo ceste se je pri-
čelo 29. 9. 1969 na delu odseka
nove trase od Krtine proti Mor-
avčam.

— Po projektu je predvideno
prvih 2,8 km od vasi Krtina po
popolnoma novi trasi v širini

— Napredovanje del je do-
dovoljivo in je že vgrajenega
gramoznega materiala 16.000 m³
ali 55%, ki se dovažajo iz struge
Kamniške Bistrice z 12 težkimi
kamioni-kiperji.

— Odprte trase s položenim
prvim slojem gramoznega na-
sipa je 1,8 km, tako da je teren

Trasa novega dela moravske ceste, ki se bo umaknila Krtini
kar preko tamkajšnjega močvirnega področja, je pri Romentu
že posekala staro cesto, od tu pa bo potekala spet po novi trasi
do Sokoliča

asfaltne vozišča 6 m in obo-
jestranskimi bankinami 1 m.

— Ostali del ceste v dolžini
5,2 km do Moravč bo urejen in
asfaltiran po obstoječi trasi s
širino asfaltne vozišča 5 m in
obojestranskimi bankinami 0,5
metra.

— Na novem delu trase sta
projektirana dva železobetonska
mostova prek potoka Radomlje
in Grebnice.

Novice iz Kamnika

Novi direktor gimnazije

Novi direktor gimnazije v
Kamniku je prof. Ivan Justinek,
dosedanji ravnatelj osnovne šole
Tomo Brejc v Kamniku. Delov-
na skupnost gimnazije Kamnik
ga je na to mesto izvolila na
svoji seji dne 17. oktobra. Novi
ravnatelj je prevzel dolžnost s
1. novembrom. Kot vršilec dolž-
nosti je do izvolitve novega di-
rektorja vodila zavod prof. Ivan-
ka Keršmanc. Za njeno delo ji
je svet gimnazije Kamnik izra-
zil zahvalo in priznanje.

Diplomirali so naslednji abi-
tienti kamniške gimnazije: na
medicinski fakulteti v Ljubljani
za zdravnico-stomatologinjo
Marija Kralj iz Mengša in Ma-
rija Skorjanc-Juteršek iz Kam-
nika. Na višji šoli za zdravstve-
ne delavce, oddelku za medicins-
ke sestre Jožica Bručan in
Milena Ložar, na rentgenskem
oddelku pa Dikosava Dolenc,
Stojan Pirc in Nevenka Pavc.

Posebna osnovna šola na
Homcu obhaja letos svoj prvi
jubilej. V letu 1964 je občinska
skupščina Domžale sprejela po-
membni sklep, da se v občini
ustanovi Posebna osnovna šola
za težko učljive otroke. Šolski
prostori bi naj se uredili v pro-
storih nekdanje homške šole, ki
pa jih je bilo treba še preure-
diti. Za to delo je morala občina
že v letu 1964 odšteti precej fi-
nančnih sredstev. Kljub vsem
težavam pa se je pouk na šoli
le začel že 21. septembra 1964,
8. novembra istega leta je bila
ta šola tudi uradno odprta. Na
šoli je delovalo v prvem letu 5
oddelkov s 33 učenci in 5 učnimi
močmi. Vpisani so bili učenci
tudi iz kamniške občine. Sprva
je bila v načrtu tudi izgradnja
internata pri šoli. Do tega ni
prišlo, zaradi nerazumevanja
nekaterih lokalnih činiteljev in
odstopa kamniške občine.

Osnovna dejavnost šole se je
iz leta v leto večala, vzporedno
pa je naraščalo tudi število tako
učencev kot učnega kadra. Iz
prvotne petoddelčne šole je šo-
la narasla na današnjo, ki ima
13 oddelkov, vseh vpisanih
učencev je 120, število učnega
kadra pa 15. V tej petletni de-
lovni dobi je šola dosegala leto
za letom večje in lepše delovne
uspehe. Popularizirala je med
starši to šolo, od katere so imeli
v začetku velik odpor in so bile

Autobus, ki sedaj še vozi po razriti in komaj prevozni stari in
dotrajani cesti, se je tu že srečal z mehanizacijo, ki mu obeta
že v kratkem lepše čase

pripravljen kljub slabemu vre-
menu za nadaljnjo gradnjo. Pri-
čakovane težave na močvirnem
odseku od Krtine do Brezja se
zaradi izredno ugodnega vre-
mena, ker je bilo 45 dni brez
dežja, odpadle in s tem tudi
večji finančni stroški.

— V kratkem se bo pričelo z
vgrajevanjem 5000 m³ ugaskov
v sredino višjih nasipov na novi
trasi. Ugaski se bodo prevažali
s Količevega in takoj uvajali v
nasipe.

— Po predvidenem operativ-

nem planu je izvajalec 25%
pred predvideno izgradnjo do
31. 12. 1969, k čemur je pripo-
mogla dobra organizacija, tež-
ka gradbena mehanizacija in
ugodno jesensko vreme.

— Po sedanjem stanju del in
organizaciji gradbišča je prič-
kovati, da bodo vsa dela izvr-
šena do pogodbenega roka. Pri
ugodnem spomladanskem vre-
menu je možno, da bo cesta v
celoti dograjena še pred rokom.

Nadzorni organ:
Emil Krivec

Posebna osnovna šola na Homcu

Ob peti obletnici obstoja

težave z vpisom otrok. Danes so
postali šolski prostori že pre-
majhni in bo že s prihodnjim
šolskim letom nastalo vprašanje
kam z novo vpisanimi otroki. Na
tej vrsti šol je posebno pomem-
ben tehnični pouk, delovno
usposabljanje otrok. Doslej se
je vršil tehnični pouk v tesni in
majhni delavnici, z novim šol-
skim letom 1969/70 pa so odprli
novo, prostornejšo in svetlejšo
delavnico in jo opremili z no-
vim potrebnimi stroji. Pri tem
nam je mnogo pomagalo repu-
bliško društvo za PDNRO, ka-
kor tudi domače društvo, v ka-
terege se nam je posrečilo
vključiti predstavnike ustanov,
družbeno-političnih organizacij
in predstavnike obeh občin.

Doslej je obiskovalo to šolo
že 359 otrok, šolsko obveznost
pa je končalo v tem obdobju
38 učencev in učenk. Večina od
njih so v proizvodnji.

Za poklicno usmerjanje učen-
cev višjih razredov je šola po-

skrbela z vsakoletno delovno
prakso v raznih podjetjih ob-
čin in bila obenem v stalnem
stiku z zavodom za zaposlovanje
v Kamniku.

Zanimivo je omeniti, da so se
naši učenci na delovni praksi
vse doslej odlično zadržali in da
podjetja pri tem niso skoparila
ne s pohvalo ne z nagradami.
Kolektiv šole želi tudi za naprej
tako uspešnega sodelovanja.
Zelja kolektiva pa je tudi, da
bi šola v bodočih letih zajela
še vse preostale že kategorizi-
rane otroke iz Moravske in Tu-
hinjske doline, ki danes iz ob-
jektivnih ali subjektivnih raz-
logov šole ne obiskujejo. Pa še
to: da bi kategorizacijske ko-
misije obeh občin v bodoče
opravile svoje delo najkasneje
do konca maja vsakega leta in
tako omogočile šoli, da bi pra-
vočasno uredila pouk in prevoz
otrok

N. Vodnik

DELAVSKA UNIVERZA DOMŽALE vpisuje do 1. decembra
1969 v gospodinjski tečaj, ki bo v mesecu decembru v Domža-
lah. Prijavite se lahko na Delavski univerzi v Domžalah, Kolo-
dvorska 6, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

Med pionirji na šoli Radomlje

Delo Pionirskega odreda na osnovni šoli Radomlje je zelo pestro. Na letni konferenci odreda so pregledali bogato sezono v šolskem letu 1968/69 in si postavili širok program dela za bodoče. Program vestno uresničujejo, za kar skrbita mentorja tovarišica Jožica ČESNIK in Sonja URBAS. Na spominski svečanosti ob stoletnici bitke na Golčaju so pionirji sklenili spoznavno s krajevno organizacijo ZB NOV Radomlje, da bo pionirski odred nosil ime »RADO-MELJSKA ČETA«. Ob tej priliki je bil tudi sprejet sklep, da bo odred za dan republike razvil nov prapor. Pionirji so začeli zbirati sredstva. Veljal pa bo 1.700 N dinarjev. Obrnili pa so se tudi na gospodarske organizacije, društva, krajevne skupnosti in politične organizacije ter posameznike in imajo sredstva že skoraj v celoti zbrana. Delegacija pionirjev je obiskala tudi direktorja Papirnice KOLIČEVO in ga prosila, da bi razvil prapor ter ga izročil zastavonoši v čuvanje. Tega praznika se pionirji zelo veselijo in pridno pripravljajo bogat program.

Za dan mrtvih so pionirji čistili in okrasili 11 grobišč, spomenikov in obeležij ter pripravili celoten program za spominsko komemoracijo pri grobišču v Radomljah.

Nesreča, ki je ob potresu zadelo Banjaluko in druge kraje Bosanske krajine, je globoko odjeknila med pionirji. Takoj so šli v akcijo za zbiranje sredstev pod geslom: »vsak pionir naj prispeva najmanj en dinar«. Uspeh akcije je bil presenetljiv, saj so v treh dneh zbrali nad 1.700 N dinarjev.

Pridno dela literarni krožek, ki ga vodi Marija GRILJ. Najboljše članke, ki jih bodo napisali pionirji, bomo objavili v šolskem časopisu, ki bo letos izšel dvakrat. Razveseljujejo je, da naši pionirji zelo radi berejo in je pred knjižnico velika gneča tako, da knjižničarka tov. Griljeva komaj postreže vsem obiskovalcem.

Da bodo časi naše velike NOB med pionirji vedno prisotni, so pionirji sklenili, da se bodo večkrat srečali z borci NOV. Obiskali jih bodo Mirko JERMAN, Jože PIRS, Marija IVKOVIC-cveta in Nadja AVBELJ. Na dan mladosti pa bodo vsi pionirji odšli pod vodstvom borcev in komandantov Šlandrove brigade in drugih enot na ŠIPEK, kjer bodo imeli tovariške pogovore z borci in oficirji NOV.

Zelo delavni so tudi podmladkarji RK, ki jih kot mentorici vodita tovarišici Ivanka ZABAVNIK in Tatjana KOVAČ. Svoj program, ki so ga sprejeli na letni skupščini, sproti uresničujejo. Prav podmladkarji RK so se v akciji za Banjaluko najbolj izkazali. Ob nesreči, ki

je zadela dosedanja dva naša učenca Bojana in Branka PANČUR, ko sta v prometni nesreči tragično umrla oče in mati, so podmladkarji samoiniciativno sklenili, da bodo med pionirji zbirali prispevke in jih naložili na hranilno knjižico, zbrana sredstva pa bodo porabili za nakup raznih potrebščin za svojja sošolca.

Folklorna skupina, ki jo vodi Majda LIPOVSEK, bo naštudirala gorenjske plese, ki jih bodo zaplesali 8. marca za praznik žena, sodelovali pa bodo tudi na drugih proslavah. Tudi šahisti, ki jih vodi Ivo PENKO, so že začeli z delom in obljubili, da bosta dve ekipi nastopili na občinskem prvenstvu.

Spomladi bodo pionirji s prostovoljnimi delom uredili športno igrišče, vsi pa bodo tudi tekmovali v poznavanju cestnoprometnih predpisov ter tehnike vožnje, dve ekipi bosta pa sodelovali na občinskem prvenstvu. Obvezali so se tudi, da bo vsaj polovica pionirjev tekmovala za Kersnikovo in cicibanovo bralno značko. Kot prvo nalogo pa so si zaželi učenje in vsi oddelki tekmujejo v znanju za prehodno zastavico na predmetni in za prehodno plaketo na razredni stopnji.

Rajko Hafner

Ne predvsem nove oblike, ampak nova vsebina dela

Komunisti krajevne organizacije Zveze komunistov Domžale so se zbrali na volilni konferenci 10. novembra. Kot vse ostale, je tudi ta konferenca del priprav na občinsko konferenco ZK, ki bo konec tega meseca. Zato so obravnavali predvsem predlog sklepa o organiziranosti in delovanju občinske organizacije ZK Domžale in predlog poslovnikov dela občinske konference in njenega komiteja. Na predloge niso imeli bistvenih pripomb in so jih ocenili kot solidno podlago za organiziranje komunistov in njihovega dela v delovnih in družbenih organizacijah ter krajevnih skupnostih. S sprejetjem sklepa o organiziranosti se tako v glavnem zaključuje dveletno obdobje reorganizacije zveze komunistov, ki se mora usposobiti v demokratično politično organizacijo, ki bo spodbujala in usmerjala družbena dogajanja v občini in ustvarjati pogoje za čim širše vključevanje delovnih ljudi v družbeno aktivnost. V razpravi so poudarili, da se morata krajevna in občinska organizacija ZK usmeriti na reševanje posameznih najbolj perečih krajevnih in občinskih problemov. Pri tem je treba uporabljati čim bolj

elastične oblike dela, vsebina dela naj določa obliko, ne pa obratno. Zato naj bi v bodoče oblikovali stališča do posameznih idejnih in družbeno-ekonomskih vprašanj na različnih posvetih, aktivnih komunistov, ki delajo na posameznih področjih (šolstvo, zdravstvo, kmetijstvo itd.), razen seveda o najširših vprašanjih našega nadaljnega razvoja. Ti sklepi seveda obvezujejo komuniste, da o teh konkretnih vprašanjih spregovorijo in sprejmejo stališča ter jih posredujejo javnosti in se zavzemajo za njihovo uresničitev tam, kjer delujejo.

Na konferenci so izvolili nov 9-članski sekretariat, v katerem so tovariši Zevnik (sekretar organizacije), Bernot, Cerar, Brinšek, Kosmač, Kraj, Otrin, Gerbec in tovarišica Galetova. Za člane občinske konference so izvolili tovariše Zevnika, Varška, Božo Habjan, Bernota, Brinška, Otrina in Gerbeca. Za nove člane komiteja pa so predlagali tovariše Zevnika, Varška in Gerbeca, za novega sekretarja občinskega komiteja pa so evidentirali kot možne kandidate tovariše Aleksandra Skoka, Franca Habjana in Antona Preložnika.

F. Gerbec

S konference mladih na Homcu

Mladinci Homca in Nožic imamo svoj cilj!

Dobiti moramo svoje prostore, ki bi omogočili večjo aktivnost mladih in vseh področjih.

To pot smo si začrtali na redni letni konferenci mladih — 27. oktobra. Sestali smo se kar v gostilni, ker na žalošt drugje za nas ni prostora. Iz referata Mirka Strajharja, bivšega predsednika, smo spoznali, da je bila mladina še dovolj aktivna kljub temu, da za to ni bilo osnovnih pogojev. Poudaril je, da je treba omogočiti mladim, da v prihodnje ne bodo več zborovali po gostilnah, kar ni v ponos ne njim, še manj pa družbi, ki bi morala biti odgovorna tudi za nas v Homcu. Seznanil nas je z delom mladinskega aktiva v preteklem obdobju. Organizacija in udeležba na smučarskih skokih sta bili dobri, prav tako pa je tudi prvomajski kros na homškem hribu, ki je postal že tradicionalen, zelo dobro uspel. V poletnih mesecih je bila aktivnost slabša, ker so bili mladi prezaposleni s šolo. Omenil je tudi sodelovanje z mladinskim aktivom Šmarca in izrazil željo, naj se te vezi še naprej krepe. V razpravi se je oglasil predsednik OK ZM Domžale in obljubil vso podporo pri uresničevanju postavljenega programa. Izrazil je upanje, da nam bodo pri tem pomagale vse družbeno-politične organizacije. Prostor, ki bi

jih uredili v kulturnem domu, ki že 20 let stoji nedograjen in bo kmalu postal arheološki spomenik, bi pomenili veliko pridobitev za vse organizacije. Sprejeli smo tudi sklep, naj se to čimprej uredi. Do sedaj smo

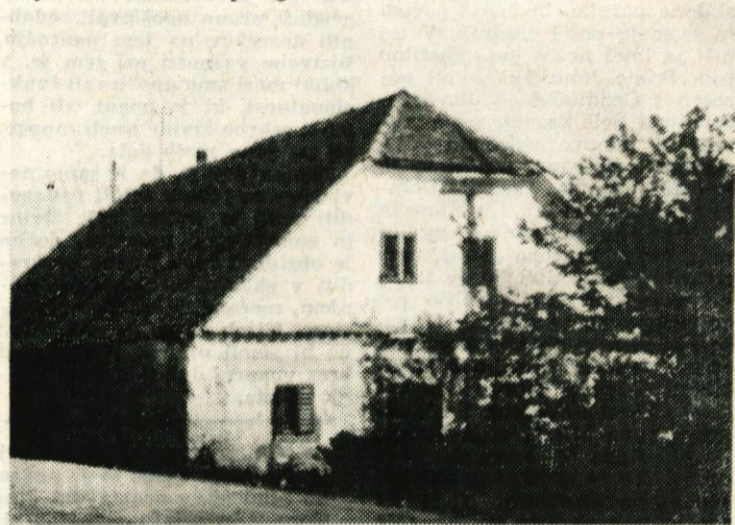
verjeli številnim obljubam, ta vera mora postati jutri stvarnost.

Mladina ima dovolj delovne volje, zato menimo, da bodo zastavljeni načrti s skupnimi napori kmalu uresničeni.

Porušeni sta bili dve stari domžalski hiši

Zelo redko so hiše stare nad 50 let, ki ne bi imele nad podboji vrat vklesane poleg začet-

nih črk imena in priimka gospodarja, ki je hišo gradil, tudi letnico zidave hiše. Te letnice

Stara in nekdanja mogočna Čednikova hiša v Domžalah, ki je ni več

so zaenkrat edini vir za starost hiš, kajti ostali pisani viri o nastanku hiš so bili na žalost uničeni.

Toda vse pre malo pazimo na to, da bi kdo zapisal in ohranil podatek, kdaj je bila katera teh starih hiš porušena. Da sem napisal teh nekaj vrstic, me je napotilo dejstvo, da so v Domžalah pred kratkim porušili dve stari hiši in to Cednikovo v Zgornjih Domžalah in Lukovčevo v Stobu. Predno gresta v pozabo, še nekaj podatkov o njih.

Cednikova domačija, nekdanj Zgornje Domžale št. 13, sedaj Cesta talcev 16 a, je spadala pod Mekinjski samostan (sub Münkendorf). Posestvo je obsegalo 1/3 grunta. Poleg tega je bila tu ena najstarejših domžalskih gostiln. V tej hiši je bil doma Matej Janežič, ki je prvi v Domžalah nosil ime župana, prej so namreč vodili občino »rihtarji«. Župan je bil od leta 1829 do leta 1847. V tem času je bila tudi zgrajena sedanja hiša, kajti letnica nad portalom je 1843. Z rušitvijo hiše je izginil tudi eden redkih lepih starih domžalskih portalov. Prejšnja hiša je bila verjetno lesena, kot večina hiš v tistem času.

Sin prvega župana Mateja Janežiča, tudi Matej, rojen 1845, je bil izvoljen za župana 1874. Župan je bil do leta 1919, torej celih 45 let. Za 40-letnico županovanja je bil imenovan za častnega občana domžalske občine. Ob tej priložnosti je prejel tudi diplomo.

Zadnja lastnica te stavbe je bila Josipina Habjan.

Tako je izginila v Krakovem, najstarejšem domžalskem predelu ena starih in zanimivih hiš, ki jih je v Domžalah vedno manj.

In morda še nekaj podatkov o tej hiši, ki mi jih je posredoval živi domžalski leksikon Ivan Kralj — Erbežnikov Johan. Cednikova gostilna je bila ena najstarejših gostiln v Domžalah. Hiša je dobila ime po čredniku, čedniku, pastirju, ki je pasel čredo, kajti Domžale so bile pred 100 in več leti še majhna vas, v kateri so imeli posestniki skupne pašnike in čredo govedu in ovac je pasel črednik. V tej hiši je imel nekaj časa gostilno tudi Franc Januš, ki je bil poročen s Cednikovo — Janežičevo Johno. Sele kasneje se je preselil v nanovo zgrajeno hišo, gostilno »Na stari pošti« in to leta 1888, nekdanj Zgornje Domžale št. 92, sedaj Ljubljanska 82. To hišo je namreč zgradil njegov oče Vincenc Januš, prvi poštaš v Domžalah, ki je izgubil roko leta 1859 v bitki pri Solferinu na Laškem. Druga hčerka Franca je bila poročena »pri Kebru« v Gornjih Domžalah št. 33, sedaj Ljubljanska 112 z Andrejem Kovačem. Pri Cedniku so pa bili še trije fantje: Johan, Cene in Francelj. Vincenc-Cene je obiskoval avstrijsko vojno akademijo in je bil maior v avstrijski vojski. Oče je bil tudi lastnik lova, saj je imel pravico loviti na področju Rače in Kamniške Bistrice.

Urancarjev Johan je pa bil njegov lovski, gozdni in ribiški čuvaj.

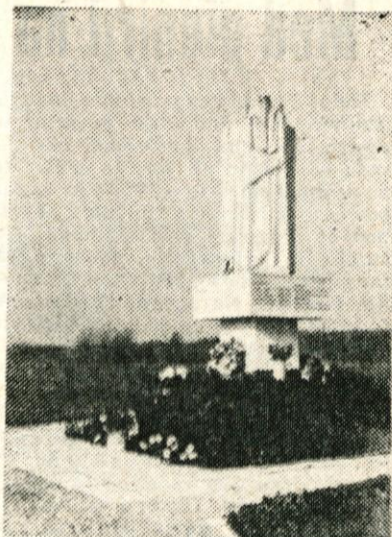
Cednikova gostilna je bila znana kot mirna gostilna. Tja so v glavnem hodili občinski mošje in gruntarji ter Tiroinci. Zato je Cednik dobro živel, nikoli ni dosti delal in je bil vesplošno spoštovan. V tej gostilni tudi nikoli nisi slišal harmonike, možakarji so tu radi v miru posedali in kvartali.

Župan Matej Janežič je za dolgoletno županovanje dobil od cesarja Franca Jožefa zlat križec za zasluge.

Druga taka hiša, ki je bila pred kratkim porušena, je Lukovčevo v Stobu. Prvotno domače-vulgo ime te hiše je bilo Avarjeva kajža. To je bila kajža Avarjevega grunta, tj. kmetije, kjer je sedaj Andrejev, Abetov rod na Ljubljanski cesti, poleg Termita. Kasneje je dobila domače-vulgo ime po Luku Pavovcu, ki je bil rojen leta 1763, umrl 1863 in je bil gospodar te hiše, pri Vukovih, kasneje pri Lukovih in nazadnje pri Lukovcu. Kakor je razvidno iz Statusa župnije Mengeš in zemljiške knjige, je ta kajža spadala pod kranjsko mestno upravo (sub Stadtkameramts gilt Krainburg) glasom Urbarja št. 17, str. 16.

Prvotna hišna številka je bila Stob 3, pred drugo svetovno vojno Ljubljanska c. št. 10, po drugi svetovni vojni pa Ozka ulica 1. Sin Luka Pavovca, poznejši gospodar te kajže je bil rojen 1797 in umrl 1862. Poročen pa je bil z Marjano Borc rojeno 1793 in umrlo leta 1862.

Komemoracija ob dnevu mrtvih na Prevojah

Z jesenjo je spet prišel praznik, ko se spominjamo vseh tistih, ki jih ni več med nami, še posebno pa se vsako leto spominjamo tistih, ki so darovali svoja življenja za našo novo družbo, za boljšo bodočnost.

Organizacija ZB Prevoje je pripravila v ta namen tudi letos kratko komemoracijo ob spomeniku žrtvam fašističnega nasilja na Prevojah. V uvodnem govoru je Miha Požar obudil spomine na tiste težke dni, ko je na vsakem koraku prežala smrt. Za tem je pevski zbor s Prevoj zapel nekaj pesmi žrtvam, ki so padli za našo svobodo, zvrstile pa so se tudi deklamacije.

Upamo, da bo organizacija ZB Prevoje tudi drugo leto poskrbela za kvaliteten program tako, kot je to storila letos.

Kasnejši lastniki so Lukovčevo kajžo leta 1932 prodali Francu in Mariji Vidali, sin Ljubo pa je hišo v letošnjem letu podrl in sedaj na njenem mestu zida delavnico.

Hiša sama je stala že pred letom 1770, tega leta so namreč hiše dobile hišne številke in ta kajža je, kot sem že prej omenil, nosila hišno številko Stob 3. T. Ravnikar

Če gradite nove ali obnavljate stare hleve

V zadnjih nekaj letih je bilo pri nas zgrajenih nekaj novih hlevov, še več pa je bilo adaptiranih in preurejenih.

Ni lahko zbrati sredstev za preureditev, še težje pa je zgraditi novi hlev. Kljub temu pa so težko pridobljena sredstva v več primerih vložena neracionalno, ker pri preurejanju ali novogradnji nismo upoštevali sodobnih dosežkov na tem področju. Bistvene važnosti pri tem je, v koliki meri smo upoštevali funkcionalnost, ki je pogoj, ali bomo z oskrbo živine imeli mnogo, ali pa prav malo dela.

Razumljivo je, da je samo novi hlev mogoče v celoti prilagoditi vrsti in načinu reje živine in zmogljivosti posestva, dočim je obstoječi hlev možno preurediti v skladu z obstoječim stanjem, merami in velikostjo prostora. Kljub temu pa tudi tukaj ne bi smeli ničesar spreminjati brez vnaprej dobro premišljenega načrta.

Ob praznovanju 750-letnice Doba bo izšla »Kronika Doba in okoliških vasi«, to je področja vzhodno od Kamniške Bistrice do Studenca oziroma Zej. Naprošamo vse, ki imajo kakršnekoli stare slike s tega področja, da jih posodijo za objavo ali pa za razstavo »Dob v slikah«, ki bo prihodnje leto. Vse slike bodo nepoškodovane v dveh tednih vrnjene. Slike ali sporočila pošljite na naslov STANE STRAŽAR, Roje 6, Domžale.

Kmetijski zavod Ljubljana ima večje število raznih vrst in tipov načrtov, katere s strokovno obrazložitvijo daje kmetovalcem brezplačno. Po potrebi obišče kmetovalca, ki se je odlo-

čil za novogradnjo ali preureditev obstoječega hleva področni strokovnjak, ki skupno z lastnikom skuša najti najboljšo rešitev. Kmetovalci, poslužite se brezplačnih strokovnih uslug!

Kaj pa avtobusne čakalnice?

V letošnjem oktobru so bile vse avtobusne čakalnice v naši občini res ustrezne pa ne po naši zaslugi, ampak ker je bilo lepo vreme. Kaj pa bo v zimskem in pomladnem vremenu? Kar pogledjmo! Čakalnice še nimajo: Trojane, Šentožbolt, Blagovica, Loke, Krašnja, Lukovica, Dob, Vir, Trzin, torej skoro vsa postajališča. Čakalni pripomoček na cesti Ljubljana—Celje v Domžalah tudi ni veliko vreden, ker imata veter in dež skoro prost dostop. Na pobude, naj se zgrade ustrezne čakalnice od

Trzina do Trojan, smo že razpravljali na občini in na krajevnih skupnostih. Z občine so celo prišli odmevi, da se bo to uredilo po enotnem načrtu za vsa postajališča v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi in morda z avtobusnimi podjetji.

Zdaj ni skoro nobenega napredka, vsaj po sodelovalnem načrtu ne. Menim, da mora biti čakalnica zaprta vsaj s treh strani; na Prevojah je taka in so potniki gotovo na boljšem kot npr. v Domžalah. Pri gradnji bi morali res sodelovati vsi — občina, krajevne skupnosti in avtobusna podjetja. Če je kaka druga oblika boljša in vodi do hitrejših gradnje, tudi prav, ampak tega ne smemo več odlašati, saj so avtobusi tudi edino javno prevozno sredstvo.

V. Perne

Poročilo o delu občinske skupščine v mesecu oktobru

Osrednje točke dnevnega reda oktobrske seje občinske skupščine so bile med drugim poročilo o poslovanju bivšega sklada za urejanje mestnih zemljišč, poročilo stanovanjskega podjetja Domžale, poročilo o preskrbi prebivalstva občine z zdravim pitno vodo in predpisi s področja teritorialne obrambe in civilne zaščite.

Najprej je tajnik skupščine podal poročilo o izvrševanju sklepov pretekle seje. Pri tem je odbornik Jože KNEP spomnil na zaključke in predloge zborov volivcev meseca julija, ki naj bi prišli na dnevni red prihodnje seje. Kot odbornik prejšnje skupščine je opozoril na še nezavršeni sklep, ki ga mora izvesti dosedanja komisija za družbeni nadzor.

Poročilo stanovanjskega podjetja

O njem je trajala razprava kar štiri ure. Odborniki se namreč niso strinjali s poslovanjem dotedanega enega sklada za urejanje mestnih zemljišč, predvsem zaradi ugotovitve, da so sredstva, zbrana s prispevkom za mestna zemljišča, uporabljala tudi za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, čeprav bi do tega prelivanja sredstev ne smelo priti. Ugotovljeno je bilo, da je bilo kar 55 milijonov starih dinarjev porabljenih za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, točnejša slika pa bo mogoča šele ob predložitvi zaključnih računov sedanjih dveh skladov.

Sklep skupščine je bil, da je sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč dolžan ta znesek povrniti skladu za urejanje mestnih zemljišč. Po mnenju republiškega poslanca Ceneta MATIČIČA in tudi odbornikov je nemogoče, da bi občani, ki plačujejo prispevek za mestna zemljišča, prispevali k pokrivanju razlike, ki je nastala zaradi cene prodanih kot kupljenih gradbenih zemljišč.

Cena za gradbena zemljišča bi morala biti namreč tako visoka, da bi pokrila odškodnino za zemljišča bivšim lastnikom in omogočila pripravo zemljišča za oddajo. Tako pa se pretežen del primanjkljaja nanaša na kasnejše višje prisojene odškodnine bivšim lastnikom in na nepopravnane kupnine, ki jih dolgujejo skladu sedanjim uporabnikom gradbenih zemljišč. Na vprašanje odbornika inž. Srečka SMOLETA, kdo je postavljal fiksno ceno za zemljišča za gradnjo, ki so bila prej prodana kot dejansko kupljena, je Jože ZEVNIK, direktor stanovanjskega podjetja pojasnil, da so se v preteklosti oddajala za natečajem zemljišča, ki so družbena lastnina. vendar je obstajala praksa, da

je bil najprej izveden natečaj in zemljišča šele nato odzeta dotedanjim uporabnikom, da ne bi ležala predolgo neizkoriščena. V natečajih je bila v izključni ceni upoštevana takrat veljavna maksimalna odškodnina za zemljišča, ki jo je določil še okraj Ljubljana. Z ozirom na ugotovitev, da je bila ta odškodnina pogosto predmet razprave, je bilo jasno, da se ne bo obdržala. Zato je podjetje že v natečaju upoštevalo nekaj višjo odškodnino in se mimo tega zavarovalo že v samem razpisu in kasneje v pogodbah s pridržkom, da bo moral vsak, ki si je pridobil zemljišče, plačati morebitno višjo odškodnino, če se bo ta spremenila. S podpisom na ponudbi in sami pogodbi so na to pristali sedanji koristniki zemljišč. Vsi, ki imajo do omenjenega podjetja še neizpolnjene pogodbene obveznosti, so sedaj pred tožbo in izpolnjene obveznosti bodo pokrile tudi ugotovljeno razliko. Na vprašanje odbornika Franca JERETINA v zvezi s plačilom prispevka za komunalno ureditev, za katero pa morajo gradbeni interesi pretežno sami skrbeti, je Jože ZEVNIK spomnil na sklep prejšnje skupščine, ki se je odločila, da se zaradi velikega interesa za gradnjo lahko oddajajo tudi delno komunalno urejena zemljišča. Nadalje je razložil pojem opreme in priprave zemljišča, opisal stroške, ki so različni po posameznih gradbenih okoliščinah, razpolaganje s temi sredstvi, oblikovanje izključne cene in druge elemente, ki so pomembni v postopku za oddajo gradbenih zemljišč. Kljub temu se odborniku Francu SINKU in drugim zadeva ni zdela jasna in je zahteval, naj bi poročila o poslovanju posameznih skladov prišla pogosteje na sejo skupščine, da bi tako vnaprej preprečili podobno stanje, ki je bilo predmet današnje kritike odbornikov. Vida BOGATAJ se je kot odbornica skupščine prejšnjega sklica spominjala, da je bilo najmanj enkrat letno na seji skupščine tudi poročilo o poslovanju obravnavanega sklada, vendar pa prelivanje sredstev ni bilo mogoče ugotoviti, ker sklada nista ločeno poslovala. Odbornik Jože KNEP je dobil nato še pojasnilo v zvezi z vprašanjem glede stroškov za pripravo zemljišča v njegovem primeru ter pojasnilo o delitvi teh sredstev, ki grede za pokritje režije stanovanjskega podjetja, drugo pa v sklad za mestna zemljišča. Predsednik skupščine je ponovno opozoril na ustrežnejšo stanovanjsko-komunalno politiko v bodoče tako, da bi vnaprej zagotovili vse, kar spada v nek stanovanjski okoliš, in to s ceno zemljišča, na kar bo moral v bodoče sklad za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, kakor

tudi stanovanjsko podjetje računati. Začetna obratna sredstva za to, naj bi si stanovanjsko podjetje zagotovilo s pomočjo kreditov iz ustreznih bančnih sredstev, na kar je v razpravi ponovno spomnil tudi odbornik Franc KOCJAN. Poslanec Cene MATIČIČ je spet poudaril vprašanje odgovornosti, medtem ko je odbornik Štefan HORVAT glede na obširno razpravo, ki kljub vsemu ni razčistila vseh vprašanj, spomnil na sklep skupščine glede prenosa pristojnosti na svete skupščine. Podpredsednik skupščine Ivan VIDALI je kot predsednik komisije za statut občine seznanil odbornike z dosedanjim delom komisije v zvezi s prenosom pristojnosti ter opozoril na naloge, ki jih morajo pred tem opraviti sveti in zagotoviti, da bo prihodnji seji skupščine predložen vsaj ustrezen odlok o spremembi statuta v zvezi s pristojnostmi sveta, če že ne bo pripravljen za razpravo osnutek celotnega besedila novega statuta. V zvezi z razčiščevanjem pojma o odgovornosti izvršilnih organov je razpravljajal še Stefan HORVAT, Stane ROZMAN — predsednik sveta za industrijo, Vida BOGATAJ ter Albin PENIČ. Odbornik Lovro KORENČAN je med drugim načel vprašanje bodočega sistema gradenj, kajti dosedanji bo še naprej odpiral vedno nove probleme na komunalnem področju, ki jih ena generacija ne bo mogla rešiti. Gradbeni prostor se vedno bolj širi, komunalno že urejeni centri pa niso dokončno pozidani. Zahteval je, da je treba vse storiti, da se gradnje osredotočijo v središča, ki v bistvu že obstajajo, tudi predsednik skupščine je v zvezi s tem opozoril na nekatere pomanjkljivosti v zvezi z gradnjo za trg, kjer nekatera gradbena podjetja namreč ne nastopajo pravočasno z dokončnimi prodajnimi cenami.

V poslovnem poročilu stanovanjskega podjetja in v uvodnih besedah direktorja Jožeta ZEVNIKA so bili tudi podatki v zvezi z upravljanjem domžalske hale. Kljub prizadevanju za dobro gospodarjenje v finančnem pogledu uspeh ni zadovoljiv. Tako je bilo ob zaključku pretečenega poslovnega leta ugotovljeno, da je bilo za več kot pet in pol milijona starih dinarjev več stroškov za dvorano, kot je bilo dohodkov. Odbornik Sandi RIHTAR, predsednik sveta za finance je to razliko označil z njenim pravim imenom. namreč z izgubo, s katero se bo skupščina srečala še v letošnjem letu, zato je predlagal, naj bi odborniki zavzeli določeno stališče in se domenili za gospodarjenje v naslednjih letih, da do izgube ne bi prišlo. Predsednik skupščine je ponovno spomnil na vsestransko uporabnost

te dvorane in iz tega izvirajoče možnosti za pozitiven obračun. Menil je, da je treba pri določanju najemnine za dvorano razlikovati prireditve, ki dejansko ustvarjajo kulturo od prireditev, ki so predvsem komercialnega značaja. Skupščina se je strinjala z njegovim predlogom, naj bi se ustanovila posebna komisija, ki naj bi pripravila konkretne zaključke za izhod iz dosedanjenega stanja in za bodoče uspešnejše gospodarjenje. O tem vprašanju sta razpravljala tudi odbornika Zlato REPNIK in Pavel PETERKA. Odbornik Janez CERAR pa je opozoril na najemnino za poslovne prostore, ki je po mnenju Jožeta ZEVNIKA že dolgo ni več v razmerju z najemnino za stanovanja, ker je za polovico nižja od stanovanjskih najemnin.

Stedilo je poročilo o preskrbi prebivalstva občine z zdravim pitno vodo. Albin PAVLIN, predsednik sveta za komunalne zadeve, je za uvod v razpravo opozoril na bistvene podatke v poročilu ter na sklepe in zaključke omenjenega sveta za nadaljnje reševanje problematike na tem področju. Tako naj bi skupščina vsaj enkrat letno obravnavala problematiko preskrbe z zdravim pitno vodo, prav tako naj bi se še naprej za financiranje vodovodnih objektov upoštevalo načelo solidarnosti, tako da sodeluje pri pokrivanju stroškov s 25% podjetje Vodovod, občinska skupščina s 36,3 odstotka, krajevne skupnosti z 1,1% in občani s 47,6%. Nadalje je svet za komunalne zadeve predlagal, naj se program zdrave pitne vode, ki ga je sprejela že skupščina prejšnjega sklica, razširi še na novonastale stanovanjske okolišče, ki so v bližini komunalno že urejenih centrov. Svet za komunane zadeve je nadalje opozoril, da morajo vse organizacije, ki se ukvarjajo z dobavo pitne vode, izdelati ustrezen kataster, neodložljiva pa je tudi ustanovitev pravnih oseb za gospodarjenje z vodovodnimi napravami in omrežjem. Za vzdrževanje vseh teh objektov je namreč treba uvesti vodarino najmanj v višini amortizacije, če že ne tudi za potrebe razširjene reprodukcije. Sicer pa bodo o ugotovitvah obravnavanega poročila občani še posebej obveščeni. Predsednik skupščine se je strinjal z ugotovitvami, zaključki ter predlogi sveta za komunalne zadeve. Tudi republiški poslanec Ivo SONC ni imel pripomb na skrbno pripravljeno poročilo, opozoril je le na nekatere formalne pomanjkljivosti, medtem ko je Albin PENIČ želel vedeti vsaj za približno višino stroškov za zgraditev vodovoda na območju KS Vrhpolje, da bi pričeli z organizacijo in pripravami za gradnjo. Albin PAVLIN je za

primerjavo spomnil na predvidene stroške za gradnjo vodovoda Drtjica—Gorica—Češnjice—Straža. Stroške gradnje so predvideli projektanti. Izdatki pa se bistveno zmanjšajo, če pomagajo občani s svojim delom. Pripravljenost za sodelovanje in pomoč občanov pri gradnji vodovoda in njihova iniciativa bo še naprej eno od meril za vrstni red za pričetek gradnje vodovodnih naprav in omrežja.

Na desetih straneh zapisnika se je skupščina je nato zabeležena razprava v zvezi s predlogom statuta sklada za izgradnjo šolske mreže, oziroma o problematiki s tega področja. Dopolnitve statuta niso bile številne, vendar bistve. O njih so razpravljali mimo predsednika skupščine še Jože KNEP, Sandi RIHTAR, Maks ZAJC, Vida BOGATAJ, Albin PENIČ, Anton GORJUP, Cene MATIČIČ, Peter PRIMOŽIČ in Peter GUBANC. Bistvena dopolnitev se je nanašala na to, da bi se zagotovilo obveščanje skupščine še pred obravnavo zaključnega računa sklada, ker takrat skupščina že ne more več vplivati in po potrebi ukrepati. Maks ZAJC, predsednik sveta za vzgojo in izobraževanje ter član UO sklada za izgradnjo šolske mreže je izrazil bojazan, da gre morda za nezaupanje upravnemu odboru sklada, če bi moral ta vsa dva meseca poročati skupščini o svojem delu. Tudi Štefan HORVAT je menil, da je delo UO določeno s samim statutom in bi bilo preogosto poročanje le obremenjevanje skupščine, kakor tudi UO sklada. Leopold ALEŠ je menil, da bi odborniki vsake štiri mesece le lahko vedeli o gospodarjenju s skladom, medtem ko je poslanec Cene MATIČIČ spomnil na komisijo za družbeni nadzor, ki naj bi spremljala delo slehernega sklada in o svojih ugotovitvah poročala skupščini.

Odbornika Srečo SMOLE in Jože KNEP sta postavila vprašanje glede veljavnosti okvirnega programa za razvoj šolske mreže, ki je bil obravnavan na zborih volivcev, na kar sta Albin PENIČ in Maks ZAJC in pred tem tudi predsednik skupščine, pojasnila, da ta v nekaj spornih primerih še ni bil dokončen. Ko bodo glede teh izdelane naročene študije in predloženo mnenje strokovnjakov. Skupščina o tem ponovno odločala. Gre namreč za sporno lokacijo v širšem šolskem okolišju Jarše, Domžale, Vir, za višljo, je oddelke Dragomlja in Ihana, medtem ko bodo pristojne krajevne skupnosti sporočile dokončne predloge za lokacijo šol, ki so v programu razvoja šolske mreže. Andrej PANGERSIČ se je strinjal z ugotovitvijo, naj bo odločujoče mnenje strokovnjakov, kar je potrdil tudi poslanec Ivo SONC. Tudi predsednik skupščine je menil, da je razprava okoli omenjene sporne lokacije prezgodnja, saj so za odločitev predhodno potrebne že omenjene študije.

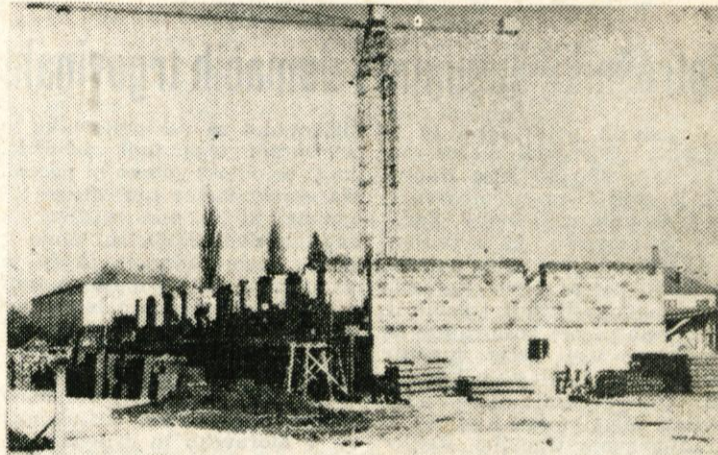
Skupščina je nato na predlog sveta za finance, ki ga je razložil njegov predsednik Sandi RIHTAR sprejela sklep, da se najame posojilo za dokončno plačilo ureditvenih del na cesti Rodica—Mengeš, za kar je še neporavnanih računov za 28 milijonov starih dinarjev. Odborniki so se strinjali tudi s predlogom predsednika in sklenili, da se za 10% polog za gradnjo moravške ceste v znesku 58 milijonov S din najame posojilo, in to za čas do dograditve ceste v letu 1970.

Podpredsednik skupščine Ivan VIDALI je v imenu sveta za narodno obrambo obrazložil predloge predpisov s področja narodne obrambe, s katerimi se ustanavljajo enote teritorialne obrambe na terenu in v delovnih organizacijah ter določa organizacija služb teritorialne obrambe, pri čemer je mišljen občinski center za alarmiranje, opazovalne postaje in občinski center zvez. Organizacija civilne zaščite bo imela tri vrste enot civilne zaščite in sicer občinske, delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. Z naslednjim odlokom s tega področja je določeno število učnih ur pouka za obrambo in zaščito v občini. Odbornika Ivana CERARJA je zanimalo, kdo bo nosil stroške za učne ure, medtem ko je Sandi RIHTAR opozoril tudi na ostale stroške, ki jih bo morala kriti občina, za kar pa v tekočem letu dodatnih sredstev iz proračuna za to ne bo mogoče dodeliti. Stane SAJE, namestnik predstojnika občinske službe za narodno obrambo, je razložil zamisljeno organizacijo pouka, ki bo trajala še tudi v prihodnji jesenski in zimski sezoni in zanj ne bo posebnih izdatkov, v čiji pa bodo za enote civilne zaščite oz. teritorialne obrambe. Predsednik skupščine je opozoril na obveznost izvrševanja zakonskih določb, ker verjetno ni nobenega, ki bi prevzel odgovornost, za to, da bi opustili ali le polovično izvedli obveznosti, ki jih nalaga zakon na področju narodne obrambe in civilne zaščite.

Nato je skupščina z večino glasov — dva odbornika sta se glasovanja vzdržala — sprejela sklep, da se upravljanje s cerkvi v Grobljah prenese na Turistično društvo Domžale. Omenjeni objekt ima namreč status kulturnega spomenika Jelovškovi fresk.

Z ustreznim odlokom, ki je objavljen v uradni prilogi in ki ga je razložil podpredsednik skupščine Ivan VIDALI je skupščina določila način izbire delegatov občine ter njihove pravice in dolžnosti na zasedanju delegatov občin v skupščini SR Slovenije.

S spremembo odloka o ustanovitvi sklada za izgradnjo ceste Zelodnik—Moravče je bilo povečano število članov upravnega odbora tega sklada ter s spremembo odredbe o maloprodajnih cenah določena nova cena sladkorja. V zvezi s tem

Z gradnjo stanovanjskih blokov za trg je pričelo v Domžalah tudi Gradbeno podjetje Zagorje, prvi njihov objekt že hitro raste iz tal v Spodnjih Domžalah, zahodno od Savske ceste. Zanimanje za stanovanja v blokih je veliko in gradbena podjetja ne morejo ugoditi vsem zainteresentom

je podpredsednik skupščine Ivan VIDALI v imenu vseh odbornikov apeliral na republiške poslance, naj skušajo vplivati na to, da se preneha s prakso, da morajo občinske skupščine le potrditi že izvršena dejstva.

Na predlog sveta za finance je skupščina nato dala soglasje za ustanovitev obrtne nabavno-prodajne zadruge, kar pomeni bistven korak naprej v razvoju obrti v domžalski občini.

Skupščina je nato na predlog komisije za volitve in imenovanja za člana temeljne izobraževalne skupnosti imenovala Marjana KALIMANA, za skupščino temeljne skupnosti otroškega varstva pa Marijo PRESEKAR. Toneta KRAŠEVCA, Franca KOCJANA in Franca ZUPANA. V skladu s spremembo odloka o ustanovitvi sklada za izgradnjo ceste Zelodnik—Moravče sta bila v njegov upravni odbor imenovana še Albin PAVLIN in Sandi RIHTAR. V komisijo za likvidacijo Kmečkega mlina Jarše so bili imenovani za predsednika Viljem LIMONI, za člana Franc ROGLIČ in Štefan PELCAR. V svet Muzeja Kamnik je bil po preteku mandata dr. Miru STIPLOVSKU in Antonu GORJUPU ponovno imenovan dr. Miro STIPLOVŠEK in nanovo Anton KRIZAJ. Za stalne delegate za zasedanje delegatov občin v skupščini SR Slovenije so bili izvoljeni Albin KLEMENC, predsednik skupščine in oba podpredsednika Jakob CERNE in Ivan VIDALI. medtem ko bodo za enkratno zasedanje sveti občinske skupščine izvolili po enega delegata, kadar bo na dnevnem redu zasedanja vprašanje iz njihove pristojnosti.

Kaj je z Usnjarskim tehnikom?

Pri »vprašanih in predlogih« je odbornik Janez NOVLIAN načel vprašanje v zvezi s položajem v Srednji tehniški usnjarsko-galanterijski šoli v Domžalah, ki išče izhod v združitvi z

ustreznim podjetjem usnjarske stroke. V razpravi v zvezi s tem, v kateri so mimo predsednika skupščine in Janeza NOVLIANA sodelovali Vida BOGATAJ, Stane ROZMAN — predsednik sveta za industrijo, poslanec Cene MATIČIČ, Peter PRIMOŽIČ in Milan DEISINGER, je bilo ugotovljeno, da išče ta organizacija rešitev precej enostransko in brez večjega interesa za rešitev v okviru občine. Glede na to je skupščina sklenila, naj se tej delovni organizaciji priporoči, da imenuje posebno komisijo, ki naj preuči razmere v STUGS ter predloži občinski skupščini in pristojnim svetom predloge za ureditev sedanjega stanja in to čimprej, da bi na svoji prihodnji seji skupščina že lahko zavzela v zvezi s tem določeno stališče.

Sandi RIHTAR je postavil vprašanje v zvezi s problematiko vodnega gospodarstva. Ta bo po zagotovitvi predsednika skupščine prišla na dnevni red prihodnje seje skupščine, po vsej verjetnosti pa tudi predlog odloka za ustanovitev sklada za pospeševanje kmetijstva in ostale problematika s tega področja, na katero je opozoril odbornik Leopold ALEŠ.

Odbornik Jože LEKAN je postavil vprašanje v zvezi z ureditvijo Ceste talcev v Domžalah, pridružila se mu je tudi odbornica Vida BOGATAJ. Pri tem je bilo v razpravi poudarjeno, da je v prvi vrsti za stanje ceste odgovorna krajevna skupnost Domžale, zato naj bo nosilec akcije za njeno ureditev Predstavniki občine bodo s svojim sodelovanjem poskušali prispevati k realizaciji zamisli glede financiranja rekonstrukcije, s katero naj bi se po možnosti pričelo že v letošnjem letu. Na vsak način pa cesta ob rednem vzdrževanju ne bi mogla priti v tako nemogoče stanje. KS je prejela izrečno naročilo naj takoj poskrbi za potrebna vzdrževalna dela.

Potrošniki, kupujmo v domačih trgovinah!

V zadnjih petih letih se je trgovina v Domžalah močno razvila. Trgovsko podjetje Napredek je odprlo eno najmodernejših blagovnic v Sloveniji. Zgradilo je klavnico, ki s svojimi kapacitetami presega potrebe domačih potrošnikov. Zgradilo je več samopostrežnih trgovin in adaptiralo precej poslovalnic na podeželju. Vse večje tovarne obutve v Sloveniji so v Domžalah odprle svoje prodajalne čevljev. Metalka iz Ljubljane je zgradila svojo trgovino, Radio-center svojo itd. tako, da nihče ne more več očitati, da smo občinske meje zaprli in onemogočili delovanje konkurenčnim trgovskim podjetjem. Kaj pa potrošniki? Še vedno jih je mnogo, ki mislijo, da v Domžalah ne najdemo želenega blaga. Številni še vedno kupujejo blago v ljubljanskih trgovinah in tako odteka težki milijoni v druge občine. S tem pa odteka tudi prometni davek, ki bi sicer ostal doma, kajti marsikateremu potrošniku ni znano, da vsak kupec plača pri nakupu blaga tudi prometni davek, ki gre tisti občini, kjer je trgovina. Če bi se stekal celotni prometni davek od nabavljenega blaga v našo občino, to je, da bi vsi potrošniki kupovali tu, bi imela občina mnogo več sredstev, kot pa jih ima sedaj in bi lahko hitreje urejala pereče občinske zadeve.

Če se ozremo samo nekaj let nazaj, kakšno je bilo stanje trgovin v naši občini. Ni bilo zborov volivcev v Domžalah, da ne bi občani razpravljali o trgovini, oziroma preskrbi z blagom. Tedaj so bili občani prisiljeni kupovati zunaj občine. Pri 26 tisoč prebivalcih je bilo v občini le nekaj skromnih trgovin v lokalih bivših trgovcev.

Nemogoča je bila preskrba z mesom in kruhom in zaradi tega so bile kritike občanov upravičene. Danes pa je situacija drugačna. Izbira je dovolj velika za vse vrste blaga. Gospodinj-skih strojev je na pretek, čevljev prav tako, saj so vse štiri trgovine v središču in potrošnik lahko v kratkem času obišče vse hkrati. Tudi oblačil je dovolj. Kolikor pa ima kaka stranka posebne želje, bi bilo prav, da bi o tem obvestila poslovođjo v tisti poslovalnici, kamor to blago spada, da to blago nabavi. Vsi poslovođje se bodo potrudili in ustregli vašim željam. Tudi glede cen bi bilo pravilno, če so kdaj višje kot drugje, da bi na to opozorili pristojne poslovođje, kajti dolžnost vseh potrošnikov je, da se poslužujejo predvsem domačih trgovin, ker se bo s tem promet dvignil, obenem pa tudi delež občine v obliki prometnega davka. Dejstvo je, da nekatere trgovine v Ljubljani od časa do časa znižujejo cene sezonskemu blagu. To bi bilo lahko tudi pri nas. Ni pa pravilno, da kupujete blago iste vrste po isti ceni drugje. Podjetje Napredek je zgradilo

blagovnico za vas potrošnike in se zaradi tega tudi zadolžilo, kajti ta objekt gotovo ni poceni. Ta objekt kakor tudi druge trgovine, ki so bile zgrajene v zadnjih dveh letih, so lahko v ponos vsem občanom in če je temu tako, se jih moramo tudi poslužiti. Kljub temu napredku pa so še vedno pomanjkljivosti in upravičeni zahtevki občanov, posebno na podeželju. Kolikor bodo podjetja dovolj finančno sposobna, bodo tudi v Lukovici ali v Moravčah in drugod uredila svoje poslovalnice. Ko je že trgovina uredila problem preskrbe z mesom, s kruhom, s tekstilom itd., je želeli, da bi rešila še problem odkupa kmetijskih pridelkov. To vprašanje pa se rešuje že leta in leta in bi bilo prav, da bi bilo v kratkem rešeno, kolikor se pač rešiti da, z ozirom na tržne presežke.

Ker je trgovina v naši občini v zadnjih letih napravila res velik korak naprej pri preskrbi in upoštevala pritožbe občanov na raznih zborih volivcev, je prav, da se tudi potrošniki poslužujejo domačih trgovin, ker bodo s tem koristili tudi sebi, saj bo ta denar spet vložen v korist občana in dvig njegovega življenjskega standarda.

L. G.

Delo občinskega odbora RK v pripravah za primer naravnih in drugih nesreč

(Nadaljevanje)

Na podlagi skupnega programa in sprejetih nalog Rdečega križa Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, je občinski odbor RK Domžale v okviru materialnih in finančnih zmogljivosti pristopil k realizaciji postavljenega programa, ki smo ga objavili v oktobrski številki OP.

Zavzeli smo se za množično usposabljanje prebivalstva, ki naj bi bilo organizirano prek tečajev prve pomoči. Predhodno so bili organizirani seminarji za predavatelje in demonstratorje 80-urnih in 20-urnih tečajev PP in za socialno delo, ter zbrani potrebni programi in učbeniki. Na 80- in 20-urnih tečajih prve pomoči je bilo do sedaj usposobljenih 405 občanov in mladine. Na vseh tečajih je bila snov podajana praktično in teoretično, tako da so se tečajniki usposobili, da ob nesrečah doma ali kjerkoli drugod lahko nudijo laično prvo pomoč.

V letošnjem letu smo pristopili k organizaciji laičnih ekip prve pomoči v Domžalah, Mengšu, Moravčah in Rafočah. Vsaka ekipa pa ima po dva bolničarja z 80-urnim tečajem PP in po 4 nosilce ranjencev. Te ekipe bodo imele vsako leto dodatne obnovitvene tečaje s področja prve pomoči, tako da bodo

Poslovne knjige — nova kvaliteta pri obdavčevanju

V preteklih letih je bilo zaradi neizdelanega sistema zajemanja dohodkov od obrti precej negotovanja v javnosti. Večina pripomb je bilo izrečenih na račun davčnih utaj, neizdelanih kriterijev za obdavčitev posameznih panog itd. Zato je bil v lanskem letu uveden sistem zajemanja dohodkov iz privatne obrti po principu poslovnih knjig obrtnikov.

Po izidu poslovnika, ki ureja vodenje knjig, se je naša davčna služba znašla pred problemi kontrole knjig in ugotavljanja dohodka posameznikov, če knjig ne bi vodili.

Iz gospodarsko-političnih razlogov smo se zato v letu 1968 odločili za obdavčenje po pogodbah. V ostalih občinah v Sloveniji so davčne uprave zagotovile vodenje knjig le pri manjšem delu obrtnikov. Šele v letošnjem letu se je odstotek tistih obrtnikov, ki vodijo knjige, nekoliko povečal. V naši občini pa smo pri zadnjem pregledu knjig ugotovili, da 90 % vseh zavezancev za knjige te knjige tudi vodi. Poudariti pa je treba, da je del vodenih knjig pomanjkljivo ali napačno voden, zato ne bodo podlaga za obdavčitev.

Vodenje knjig nam je v letošnjem letu omogočilo vpogled v poslovanje obrtnikov, v njihove stroške, v zaposlenost tuje delovne sile itd. Ker smo imeli dober pregled nad poslovanjem obrtnikov, smo lahko šli v rabilans občinskega proračuna, istočasno pa smo dosegli, da bodo davčne utaje v letošnjem letu pri knjigaših minimalne. Samo manjši del obrtnikov, ki sicer vodijo knjige, ima še vedno možnost del svojega dohodka prikriti. To prikrivanje pa je možno predvsem zaradi tega, ker davčna inspekcija ni kadrovsko dovolj številno zasledena in zato ne more zagotoviti kontrole poslovanja v dovolj kratkih rokih. Dvakrat letno pregledati knjige pa še vedno pomeni pristati na dejstvo, da so to le rutinski pregledi, ki ne zadoščajo za popoln pregled poslovanja.

Pomožna služba inspekcije in odmere ter dodatna kontrola za vodenje knjig je registracija računov, prek katere smo najhitreje dobili vpogled v poslovanje posameznikov. To je zlasti pomembno pri obračunu prometnega davka. Imeli smo primer, ko je v lanskem letu nek obrtnik plačal 12.000 din prispevkov in davkov po pogodbi, v letošnjem letu pa je plačal samo prometnega davka 14.000 N din. Zato smatramo, da je vodenje knjig na sedanjem nivoju kvalitete in pregleda nad poslovanjem prvi korak k ugotavljanju čistega dohodka obrtnikov in na osnovi tega tudi k realnim davčnim obremenitvam. Poleg tega bo zaradi registracije računov v letošnjem letu omogočena znatno boljša izterjava iz naslova obrti.

Vodenje knjig, razširitev in izboljšanje kvalitete davčne službe ter pospešena izterjava pomeni uresničitev ciljev, ki si jih je postavila republiška skupščina, ko je lansko leto sprejela zakon o reorganizaciji davčne službe.

A. Drmal

vedno sposobne vršiti svoje delo. Ekipe so uniformirane, imajo torbice za prvo pomoč in nosila.

Ekipa prve pomoči mladine RK na osnovni šoli Mengeš in ekipa starejših sta na letošnjem medobčinskem tekmovanju iz prve pomoči zasedli drugo mesto. Vsako leto se bodo ta tekmovanja nadaljevala v občinskem, medobčinskem in republiškem merilu.

V zimskem času pripravljamo tečaj za usposobitev ekip za socialno delo. Tečaj bo po naslednjem programu:

- organizacija in naloge civilne zaščite,
- naloge in vloga ekip za socialno delo,
- kako doživljamo katastrofo,
- princip socialnega dela z bolniki,
- tečaj: nega bolnika,
- vloga mednarodnega RK ter informacija o ženevskih konvencijah,
- razdeljevanje mednarodne pomoči in nekaj osnov za ugotavljanje potreb mednarodne pomoči ter osnovne informacije o službi poizvedovanja pri RK.

Na tečaj vabimo vse člane, ki so pripravljani obnoviti si znanje na področju nege bolnika

in so voljni sprejeti prostovoljno delo v socialnih ekipah.

Zbiralno akcijo rabljenih oblačil, obutve in posteljnine za primere večjih elementarnih nesreč ali kot socialno pomoč za socialno šibke občane izvajamo vsako leto. Letošnja akcija je bila uspešna in je bilo zbranežga 1948 kg materiala.

Občinski odbor Rdečega križa Domžale že nad 16 let s svojo organizirano akcijo krvodajalstva zagotavlja zdravstveni službi zadostne količine krvi, ji omogoča uporabo modernih metod zdravljenja s krvjo in hitro intervencijo pri ponesrečenih. Postavljene planje na območju občine Domžale dosegamo 90 do

Tovariš urednik!

Iz poročil, ki jih redno objavljate v vašem listu, je razvidno, da občani redno plačujejo samoprispevek in s tem izpolnjujejo obvezo, ki so jo dali ob volitvah in referendumu. Po zadnjih podatkih, ki ste jih objavili, se je nabralo tega denarja že nad 60 starih milijonov in že sedaj izgleda, da bo prvotno planirani znesek ne samo dosežen, ampak tudi presežen.

Vendar je bila ob pripravah za referendum na vseh sestankih in zborih volivcev dana tudi obljuba, da se bodo sredstva evidentirala tudi po krajevnih skupnostih oz. šolskih okoliših, da bodo vsi občani sproti obveščeni, koliko denarja se je steklo v ta sklad z njihovega področja, ker je bilo rečeno, da se bodo vsaj ta sredstva na področju njihovega šolskega okoliša tudi porabila ob realizaciji programa, ki je bil sprejet. Vendar do danes podatki v tem

RESTAVRACIJA NAD VELE-BLAGOVNICO SPET ODPRTA

Zadnjič smo objavili sporočilo, da je trg. podjetje Napredek zaprlo restavracijo na terasi svoje blagovne hiše v Domžalah in se spraševali, če je bil tak ukrep upravičen z ozirom na to, da je položaj tega gostinskega lokala tak, da ima vse pogoje za uspešno poslovanje.

Danes lahko ugotovimo, da je podjetje Napredek ta svoj lokal spet odprlo, mu dalo novo vodstvo in ustvarilo vse pogoje, da bo v bodoče lahko uspešno posloval. In korist podjetja in zadovoljstvo solidno postreženih gostov.

F.

Problem „Jeretinova Jama“ pred dokončno rešitvijo

Članek o Jeretini jami v Domžalah, ki je bil objavljen v prejšnji številki OP, je vzbudil precej razprav med občani, posebno v tistem področju, kjer je ta neurejenost občane direktno prizadevala. Dosegel pa je tudi organe domžalske krajevne skupnosti, ki so hitreje pričeli

95%, zbrana kri pa se uporabi za potrebe bolnih in ponesrečenih, kar pa ne zadošča ob večjih elementarnih nesrečah ali katastrofah. Zato je dolžnost vseh organizatorjev in zdravih občanov, da darujemo kri tudi za nujne zaloge suhe krvne plazme, ki jo moramo imeti v zalogi za take primere.

Skupščina občine Domžale si je po tej poti zagotovila pri Zavodu za transfuzijo v Ljubljani precej kompletov krvne plazme za izredne slučaje, ki so tam stalno deponirani.

smislu še niso bili objavljeni. Mislim, da bi bilo prav, da bi tudi te podatke redno objavljali kakor tudi, koliko so se napredovale priprave za to, da bi z graunjo vsaj nekaterim objektom v naslednjem letu oz. naslednjem pomlad lahko pričeli.

V imenu občanov, plačnikov samoprispevka vas prosim, da o pripravah za realizacijo programa izgradnje šolskega omrežja v občini pisete več kot sedaj, kajti to področje naših skupnih naporov nas vse še posebej zanima.

F.

Ureditev Ceste talcev v Domžalah še letos

Eden velikih problemov Domžal, o katerih smo že ponovno pisali, je ureditev Ceste talcev, tj. edne direktno zveze Inana z Domžalami in ceste, po kateri hodi na delo v Domžale veliko število delavcev, ki pa je bila v zadnjem času res taka, da pripomba, da je neprevozna celo za kolesarje, ni bila samo parola. Upravičenim in neprestanim zahtevam po ureditvi te ceste je v zadnjem času prisluhnila ne samo domžalska krajevena skupnost, ampak tudi sklad za urejanje mestnih zemljišč in nekateri posamezniki, ki so samoiniciativno začeli akcijo, ki naj bi pripeljala do rešitve tudi tega našega skupnega problema. In v zadnjem mesecu se je res premaknilo. Gospodarske organizacije, ki imajo interes, da bi bila ta cesta urejena zato, ker jo uporabljajo njihovi delavci ali pa ker jo nujno potrebujejo za opravljanje svoje dejavnosti, so izrazile pripravljenost, da prispevajo del sred-

V zadnjem času se pogosto slišijo govoriče, da STUGŠ z vsemi svojimi ekonomskimi enotami ne stoji posebno trdno, da ima težave s proizvodnjo in prodajo svojih izdelkov in da se bo morala soia izločiti tako upravno kot administrativno iz okvira podjetja ter se popolnoma osamosvojiti, ker da tako zahteva Republiška izobraževalna skupnost, ki bo šola v bodoče tudi financirala, seveda ob sodelovanju vseh slovenskih podjetij usnjarske stroke.

Ce bo do ločitve šole od pod-

stev za rekonstrukcijo. To so posebno podjetja Agrokombinat-Emona zaradi Farme v Inanu, dalje TERMIT, TOKO, Universal in pa STUGŠ. Od celotne predračunske vsote v višini 72 milijonov starih dinarjev so pravičena in se tudi že obvezala prispevati skoro polovico, tj. 36 milijonov, drugo polovico pa bo prispeval sklad za urejanje mestnih zemljišč in sicer iz tistega dela sredstev, ki se zbirajo na domžalskem vplivnem območju in ki bodo zbrana delno v tem in delno v prihodnjem letu. Seveda pa moramo poudariti, da bo pri kritju polovice sredstev, ki jih bodo dala podjetja, krepko udeležena tudi domžalska krajevena skupnost s svojimi sredstvi. Krajevena skupnost bo tudi investitor in bo prevzela nase celotno skrb, da bodo dela solidno, v roku in tako, kot bo določeno s pogodbo, izvršena.

Ker je sklad za urejanje mestnih zemljišč sklep o sofi-

jetja res prišlo in o tem je razpravljala tudi že občinska skupščina, ki je formalni ustanovitelj STUGŠ, potem mnogi smatrajo, da bi bilo najbolj primerno, da bi se tovarna sama priključila k TOKO, ki ima največ pogojev, da tovarni usnja zagotovi plasma njenih izdelkov, delavcem pa polno zaposlitev. Preden pa bi do teh sprememb prišlo pa pravijo, da se morajo zaposleni na referendumu izreči za ločitev šole od podjetja in se odločiti, kaj bo tudi z internatom in menzo, ki sedaj poslujeta z izgubo in katerima bo tudi potrebno ob novi organizaciji določiti status in področje dela.

Ob problemih okrog STUGŠ pa se še enkrat kaže, da majhna podjetja nimajo najboljših možnosti za obstoj in da je zanje rešitev v povezavi z večjimi, ki tudi morebitne ekonomske pretrese lažje prenesejo. O nadaljnjem poteku dogodkov v STUGŠ bomo še poročali.

F.

nanciranju te rekonstrukcije že sprejel, ni nobene ovire, da se dela ne bi začela že letos in če vreme ne bo preveč nagajalo, bo izvajalec, tj. Slovenija-cestre res še v mesecu novembru začelo s pripravljalnimi deli.

Trasa ceste bo ostala v celoti ista, urejeno bo od križišča pri tovarni TOKO pa do Rapeta, pri tem bo popravljen tudi most čez Bistrico, ob cesti položena kamaliazija do struge Bistrice in urejena javna razsvetljava. Cesta bo široka 5 m, tam, kjer niso dovolj solidni temelji, bo izvršen izkop in urejena podlaga, drugod pa bo cesta nasuta toliko, da voda in zmrzlina zgornji asfaltni plasti ne bosta mogli škodovati. Spodnja asfaltna plast bo debela 7 cm, na njej pa bo še 3 cm finega asfalta tako, da bo tudi nosilnost cestišča ustrezala sedanjemu prometu s težjimi vozili.

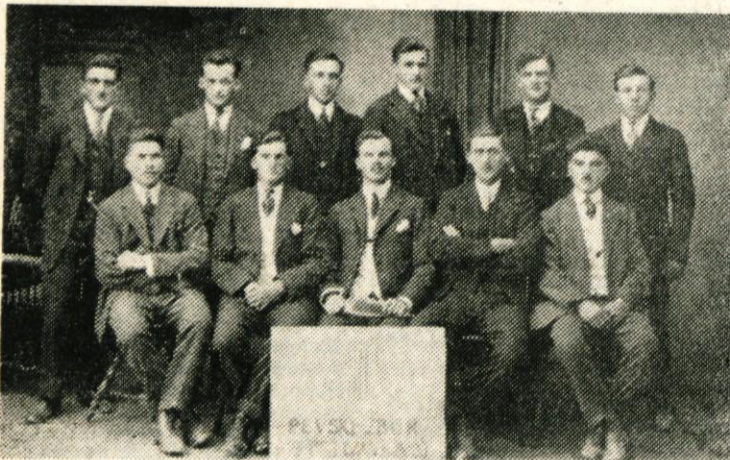
Ob ugodnih vremenskih pogojih naj bi bila dela zaključena v enem mesecu in zato lahko pričakujemo, da se bomo ob koncu letošnjega leta že peljali po novi cesti, s čimer bo uresničena dolgoletna zahteva občanov tega območja, obenem pa tudi izpolnjene obljube, ki so bile ob raznih priložnostih dane.

Pri tem pa lahko ugotovimo še eno razveseljivo dejstvo: Precej občanov, ki stanujejo ob tej cesti, je izrazilo pripravljenost, da z delom, materialom pa tudi z gotovino pomagajo, da bo do ureditve ceste čimprej prišlo. Sedaj bodo imeli priložnost, da te svoje obljube tudi uresničijo.

F.

F.

50 let pevskih zborov v Domžalah

Pevski zbor »Pridavka« iz Stoba kmalu po prvi svetovni vojni

Pred prvo svetovno vojno je bilo vsaj v Domžalah našo lepo slovensko narodno pesem slišati le na vasi, ko so se fantje zbirali pod okni svojih ljubic in pozno v noč prepevali in vasovali. Nismo imeli zborov in vokalnih skupin. Te so ustanovili šele po končani prvi svetovni vojni. Nič več ni bilo ovir in naša prelepa pesem je lahko zadonela tudi z naših odrov.

Tako je na društvenih prireditvah Katoliško-izobraževalnega in podpornega društva v Domžalah nastopal številni mešani pevski zbor, ki je že leta 1919 štel 71 pevcev. V kasnejših letih se je pa število zaradi odhoda prenekaterih pevcev v Ameriko znižalo na 40. Poleg teh pevcev so se takoj po prvi svetovni vojni organizirali tudi Stoblanski pevci. Pobudo za to je dal še sedaj živeči Ivan Cerar — Lucijin Janez, ki je bil že takrat vnet godbenik. To je bil moški pevski zbor »Pridavka«, ki je obstajal vse do ustanovitve Pevskega zbora Domžale leta 1924.

Leta 1920 so se tudi fotografirali. Kdo so bili ti pevci? Od leve na desno sedijo: Jože Svetlin, Anton Pirnat, Janez Cerar, Franc Ulčar in Jože Tönig. Stojijo pa Jože Jezernik, Rajmund Oberwalder, Karol Flis, Jože Sršen, Franc Pavlin in Franc Juvan. Tem pevcem so se leta 1923 pridružili še Anton Sršen, Franc Grandovec, Miha Pavlič, Dionizij Rozman in Anton Lavrinc.

Prve vaje so imeli v stari šoli, poleg »Zmajda«, kasneje pa kar na Cerarjevem domu v Stobu, ko se je poročil in stanoval pri Vidaliju v Stobu, kasneje pa pri Seljaku, kamor se je Cerar preselil in poleg čevljarke obrti opravljal še gostilničarsko. Nastopali so na zabavnih večerih, peli pri pogrebih, imeli so pa tudi samostojne nastope. Leta 1924 pa je bilo ustanovljeno Pevsko društvo Domžale in stari zbor se je združil z novim. Na prvem sestanku 19. januarja 1924 so bili v pripravljalni od-

bor izvoljeni: za predsednika Josip Adamič, za podpredsednika Ivan Cerar, za tajnika Franjo Cerar, za odbornike pa Jakob Menart, Jožef Sršen, Jožef Jezernik in Anton Pirnat. Namen društva je bil gojiti in pospeševati slovensko in slovansko petje ter prirediti pevske večere, koncerte in gledališke predstave. Z odlokom velikega župana ljubljanske oblasti je bilo novo društvo 17. 3. 1924 tudi oblastno potrjeno in dovoljeno. Na ustanovnem občnem zboru 18. maja 1924 je bil za predsednika izvoljen Josip Adamič, za pevovodjo Ivan Cerar, za podpredsednika Jože Sršen, za blagajnika Ivan Vrečar, za tajnika Franjo Cerar in za arhivarja Anton Pirnat. Vaje so imeli v večernih urah dvakrat tedensko v sedanji Osnovni šoli V. Perko v Domžalah. Leta 1925 so pri Brezniku v Ljubljani kupili harmonij.

V letu 1928 je bil ustanovljen kvartet, ki so ga sestavljali Anton Sršen, Andrej Ručman, Jože Sršen in Stane Smogovec, kvintet pa je bil ustanovljen leta 1930. Članom kvarteta se je namreč pridružil še Herman Kleinlercher.

Do leta 1930 so v zboru prepevali le možje in fantje, tega leta je pa pevovodja Ivan Primožič ustanovil mešani pevski zbor.

Predsedniki društva so bili: Josip Adamič, Slavko Bizjak, Slavko Cimperšek in zopet Josip Adamič. Podpredsednik je bil vseskozi Jožef Sršen. Kot tajniki so se zvrstili: Franjo Cerar, Franc Grandovec, Karol Durjava, Stanko Smogovec in Slavko Bizjak, kot blagajniki: Ivan Vrečar, Alojz Skrabar, Ferdinand Mavrič in Herman Kleinlercher, pevovodje pa so bili: Ivan Cerar, Josip Sicherl, Ciril Petrovec, Ivan Primožič, Ferdinand Mavrič, Franc Plevel, Ivan Kacin in Slavko Cimperšek. Slabo je bilo, da so se pevovodje prepogosto menjali.

Poleg prireditev v Domžalah, kjer so nastopali na koncertih in zabavnih večerih, so vsako

leto nastopali tudi v Unionski dvorani na nastopih, ki jih je prirejala Hubadova pevska župa. Tu je bilo tudi ocenjevanje nastopajočih pevskih zborov. Morda dve oceni, ki jih je objavil »Slovenski Narod«:

1931: »Prijetno nas je iznenadil nastop pevskega društva Domžale s svojim malim a koražnim zborom. Njegov prvi nastop se mu je popolnoma posrečil.«

In leta 1933: »Prav ljubeznivi mešani zbor imajo Domžalci. Okoli 30 je pevcev, pa zaležejo skoro dvojno. Radi bi jih slišali še večkrat.«

Zelo laskave ocene za razvijena ušesa ljubljanskih poslušalcev. Jože Sršen je še omenil, da koncerti ponavadi niso bili dobro obiskani. Če so pa priredili tudi veselico, potem je bil obisk lep.

Zelo slabe spomine pa ima na Mengeš. Tu je bilo namreč v dvorani več pevcev, kot obiskovalcev, rad pa se spominja Kamnika, kjer so bili koncerti vedno lepo obiskani.

Sodelovali so tudi ob 50-letnici kamniškega pevskega zbora »Lira«, ki sta se je udeležila tudi Matej Hubad in Zorko Prelovec.

Imeli so bogat notni arhiv, ki so ga kupili pri pevskem društvu v Trstu. Ves material so imeli shranjen v Osnovni šoli V. Perko. Vse, tudi 20 matičnih knjig, je bilo žal med drugo svetovno vojno uničenih ali odnesenih.

Druga svetovna vojna je naredila konec delovanju. Pevskega društva Domžale. Nekateri pevci so se po vojni vključili v pevski zbor »Svoboda« Domžale, nekateri pa k zboru upokojencev. Od pevcev, ki so se zbrali pred 50 leti, poje sedaj pri upokojencih edino še Jože Jezernik.

Tradicijo slovenske narodne pesmi v Domžalah sedaj nadaljujeta mešani pevski zbor »Svoboda« Domžale, ki ga vodi pevovodja Anton Juvan in moški pevski zbor upokojencev, ki ga vodi pevovodja Stane Habe.

Podatke za ta zapis sta mi posredovala Jože Sršen in Ivan Cerar, črpal sem jih pa tudi iz obeh knjig »Zgodovina fare Domžale« Franca Bernika.

T. Ravnikar

Umri je Drago Kovič

novno zaposlil pri JDŽ in opravljal delo strojevodje na raznih progah, zadnja leta pa je vozil kot strojevodja vlak Ljubljana —Kamnik.

Poleg svojega poklica pa se je tudi družbeno vsestransko udeleževal. Bil je aktiven na številnih področjih in bil eden tistih, ki so leta 1936 ustanovili nogometni klub Ihan, v katerem je tudi on sam aktivno nastopal. Od leta 1929 dalje je bil stalni odbornik in več let tudi predsednik prostovoljnega gasilskega društva Ihan. Poleg vsega tega dela je bil stalno aktiven v športnem življenju, saj je vedno in povsod pomagal in organiziral razne prireditve. Vključil se je aktivno v krajevno organizacijo ZZB Ihan in bil predsednik organizacije od 1960 do 1963, dokler ga ni bolezen trdno priklenila na posteljo. Mnogo se je posvečal tudi kulturnemu življenju, posebno dramatik in petju, saj je aktivno sodeloval na vseh prireditvah, ki jih je uprizorilo delavsko prostovoljno društvo Svoboda Ihan.

15. oktobra je za številne znance in prijatelje nepričakovano, vendar po daljši bolezni, kateri se je z vso močjo upiral, preminil Drago Kovič, invalidski upokojenec iz Ihana. Bil je skromen, vendar nepogrešljiv družbeni delavec v Ihanu.

Rojen je bil leta 1909 v Ihanu. Kot otrok delavske družine se je izučil za ključavničarja in zaposlil pri državnih železnicah v Ljubljani. Ze zgodaj se je vključil v napredno organizacijo železničarjev in aktivno deloval že pred vojno. Med drugo svetovno vojno se je vključil aktivno v NOB. Bil je v Tomšičevi brigadi kot komisar čete, ta pa je bila v sklopu XIV. divizije na Štajerskem. Po vojni se je po-

Za dolgoletno družbeno delo je dobil več pohval, priznanj in odlikovanj. Posebno v ponos pa so mu bili otroci (7), ki niso bili samo dobro vzgojeni, temveč vsi do zadnjega tudi aktivni športniki. Tovarišu Koviču smo vsi Ihanci hvaležni za ves trud in napor, ki ga je vložil v dobro nas vseh. V naših srcih bo ostal še dolga leta nepozabljen.

R. F.

Prizadevnost dolgoletnih sindikalnih delavcev nagrajena s priznanji

Kot vsako leto je tudi letos občinski sindikalni svet ob zaključku občinskih sindikalnih športnih iger priredil priljubljeno zabavno glasbeno oddajo: **PO DELU ŠPORT IN RAZVEDRILO**. Na tem zaključku so bili razdeljeni pokali in diplome najboljšim ekipam in posameznikom.

Delavske športne igre, ki trajajo vsako leto od februarja pa tja do avgusta, zblizujejo delovne organizacije oziroma delavce in gojijo športni duh, ki nam je v življenju velikokrat prepotrebno.

Na letošnjih sindikalnih igrah je nastopilo prek 600 tekmovalcev, pa čeprav ni bilo izvedeno tekmovalje v atletiki in smučanju. To je nedvomno lep uspeh športne dejavnosti naših sindikalnih organizacij, ki posvečajo športu in rekreaciji dovolj pozornosti.

Da potekajo športne igre uspešno, ima veliko zaslugo komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu. Zato je Občinski sindikalni svet izrekel letos priznanje vsem članom komisije in nekaterim dolgoletnim organizatorjem teh športnih iger. Priznanja so prejeli naslednji tovariši:

— člani komisije za šport:

Marjan Stražar,
Tine Weith,
Niko Kržan,
Martin Andrejka,
Marjan Slapšak,
Franc Rak,

Gregor Rifel in dolgoletni predsednik te komisije **Jože Peče;**

— dolgoletni sodelavci pri organiziranju športnih iger:

Ivo Sonc,
Franc Gabrovšek,
Ivan Rebernik,
Drago Zakrajšek,
Pavlin Zule.

S tem priznanjem se je hotel občinski sindikalni svet vsaj skromno zahvaliti tovarišem za njihovo prizadevno delo. Na koncu bi rad popravil še napako, ki je bila storjena po krivdi prireditelja, da namreč ni dobil najboljši kegljač Vulkan Jurij pokala v trajno last na tej priložnosti. Priznanje za doseženo prvo mesto mu bo izročil zastopnik občinskega sindikalnega sveta Domžale.

M. Deisinger

Nekaj iz avtomobilskega športa

Komotar in Cerar sta bila prva

O avtomobilskem športu je bilo v našem glasilu le malo pisanega. Zato naj bo tokrat izjema. Spregovorili bomo o tekmovalju blizu 40 let starega športnega avtomobila jaguarja.

Ko sta Ciril Komotar in Franc Cerar, oba iz Lukovice, pred leti zvedela za star zapuščen in zaprašen športni avtomobil pod nekim kozolcem, sta si ga spodobila. Potrebno je bilo precej truda, da sta ga kot pravimo, spravila v življenje. Svojo srečo in šoferske sposobnosti sta na tem avtomobilu prvič preizkusila na TT rallyju leta 1967. Uspela sta. Dosegla sta prvo mesto. To ju je še posebej navdušilo za starega veterana. Kupila sta ga. Treba je bilo veliko stroškov in dela, da je bilo staro vozilo sposobno za vožnjo. Predvsem sta mu morala zamenjati »dušo« — motor.

Odslej Franc Cerar in Ciril Komotar pogosto nastopata s starim jaguarjem SS iz leta 1932 na tekmovaljih veterana v Sloveniji oz. v Jugoslaviji.

Lani sta tekmovala v Murski Soboti in dosegla tretje mesto, letos v maju pa sta tekmovala na mednarodnem avtomobilskem

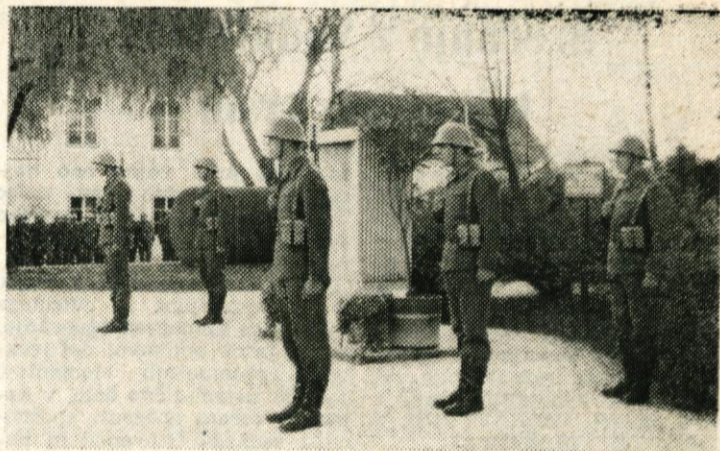
sejmu v Beogradu. Med 70 avtomobili sta osvojila prvo mesto. Spomladi sta nastopila tudi na meddruštvenem rally tekmovalju sodobnih avtomobilov LKL (to je proga Lukovica—Kamnik—Litija—Lukovica). Tudi to pot se je častitljivi osiveli jaguar odlično obnesel, saj je med modernimi avtomobili pristal na desetem mestu.

Ponovno sta Cerar in Komotar preskusila svojo šofersko srečo in spretnost 4. in 5. oktobra na TT rallyju veterana v Novi Gorici. Prvi dan se je pomerilo 80 »starcev« v spretnosti vožnji, naslednji dan pa v ocenjevalni vožnji na progi Nova Gorica—Koper. Kljub večji okvari na vozilu — pred ciljem jima je odpovedal motor — sta pravočasno prevozila cilj in osvojila prvo mesto.

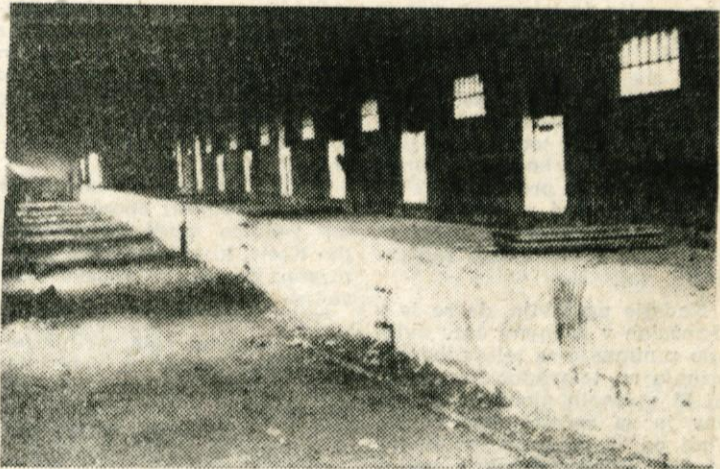
Cerar in Komotar, pa tudi drugi člani AMD Lukovica pogosto sodelujejo na raznih rallyjih in drugih avtomobilskih in motornih športnih tekmovanjih in često zastopajo svoje društvo.

Želimo jima še veliko uspešnih tekmovanj.

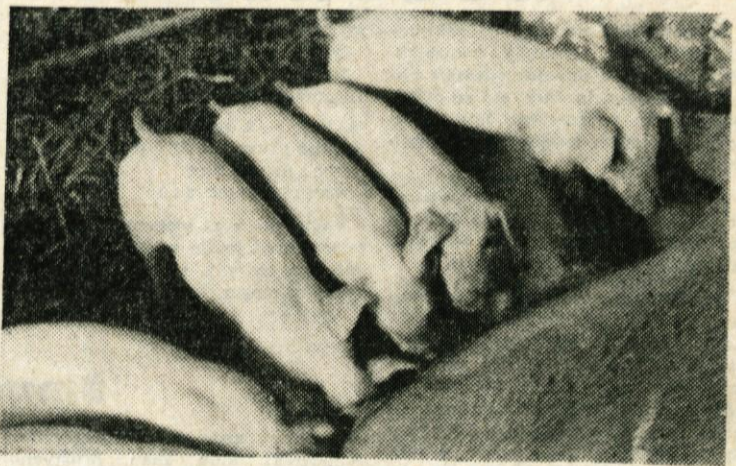
Stane Stražar

Mitja Ribičič, predsednik zveznega izvršnega sveta, se je mudil v naši občini prav na dan, ko so povsod urejali grobišča in spomenike padlim borcem in talcem v drugi svetovni vojni in revoluciji. Tudi on je ob asistenci častne straže, ki jo je predstavljal vod vojakov JLA položil venec pred spomenik v Moravčah, kraju kjer se je kot partizanski oficir v času NOB najpogosteje mudil in kjer ga vsi ljudje še danes poznajo

V članku ing. Kresala obravnavamo v današnji številki probleme okrog živinoreje pri nas in v zvezi s tem o pomanjkanju mesa za domači in tuji trg. Kot ilustracijo k temu članku smo fotografirali popolnoma prazne hleve na posestvu v Črnelem, iste hleve, ki smo jih še ne pred tako dolgim časom razkazovali domačim in tujim gostom in smo bili nanje upravičeno ponosni. Danes se v njih ne sliši mukanje živine, pač pa je med ljudmi mnogo kritičnih pripomb na ta račun

Drugače pa je na formi v Ihanu. Polni hlevi pujskov vseh velikosti in ob tem dober poslovni uspeh. Pravilnost načrtovanja je tudi v živinoreji eden od pogojev za uspešnost poslovanja, če pa priznavamo cikle v tej panogi gospodarjenja, potem moramo v debelih letih poskrbeti zato, da bomo mogli tudi težave suhih preboleti

Srečanje z vodnikom telovadne vrste

V Domžalah je tudi telovadba doživljala vzpone in padce, kot jih po moje doživlja vsaka organizacija in vsak človek. Telesna vzgoja pa bi morala postati sestavni del človekovega življenja, ker ravno s telesno kulturo doseže človek vitalnost telesa, da ne omenjam njegovega duševnega razpoloženja, ki je zopet v neposredni zvezi s staro resnico »ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU«.

Kratek razgovor, ki sem ga vodil s telovadnim vodnikom moškega oddelka Miloradom Popovičem, je potekal nekako takole: »Zanima me, kakšne pogoje dela imate in kakšno je zanimanje za telovadbo?«

Odgovoril mi je, da ima veliko veselje do telovadbe, ker je telovadba del njegovega življenja. Vse svoje izkušnje bo prenašal na pionirje, mladince in člane, ter s tem skušal vnesti v domžalsko telovadbo tudi nekaj svojega. V tem nekaj svojega, je mišljen kompromis med vajami, ki jih predpisuje TVD Partizan in med njegovim konceptom dela. Skratka kombinacija lažjih oblik in tudi zahtevnejših vaj.

Nadalje ugotavlja, da se je v Domžalah v zadnjem času dvignilo zanimanje za telovadbo, saj prihaja na telovadne ure redno od 51 vpisanih pionirjev ca. 40, kar je za začetek kar veliko. Tudi od 70 vpisanih mladincev se jih redno udeležuje vadbe prek 40. Edino članov je manj, povprečno le 12, kar kaže na odnos starejših do te panoge telesne vzgoje.

Pogoji dela so v redu, edino orodje je staro, saj so kozo in konja nabavili še SOKOLI, ki

so imeli pred vojno eno najboljših telovadnih vrst daleč naokrog. Na vprašanje, kakšen program dela imajo, je odgovoril:

»Naše ure so nekoliko daljše in so sestavljene iz uvodnega dela, ki je namenjen ogrevanju, potem pride oblikovni del izvajanja posameznih elementov, nadalje sistematično delo, v katerem moram spoznati sposobnosti vsakega telovadca in nazadnje za sprostitev še igre, ki imajo določeno motivacijo, namreč doseči čim bolj športne odnose med mladimi. Naš program je zaenkrat usmerjen v pripravo TELOVADNE AKADEMIJE, ki bo 22. decembra letos. Posebnost bo ritem glasbe in delo na orodju.

Ob koncu razgovora je še dejal, da je potrebno za delo z mladimi mnogo prizadevnosti in zavzetosti, ki je njemu ne manjka in da je v Domžalah še precej vodnikov in vodnic, ki so mnogo storili za uspešen razvoj telovadbe.

Mislím, da ne ob odveč, če ob tej priložnosti opozorim tudi na vodnico ženskega oddelka Elo Košir, ki je neutrudni organizator domžalske ženske telovadbe.

TVD PARTIZAN, ki mu je dala I. osnovna šola vse možnosti za delo in razvoj, vabi mladino, ki ima veselje do telovadbe, da pride v telovadnico.

M. Deisinger

ŠAHOVSKE NOVICE

Letošnje republiško moštveno šahovsko prvenstvo je organizirano po ligaškem sistemu. V I. ligi tekmuje 16 ekip, ki so razdeljene v

vzhodno in zahodno skupino. Zmagovalca skupin se bosta pomerila za naslov republiškega moštvenega prvaka. Moštvo sestavlja 6 članov, mladinec in članica.

SK Domžale nastopa v zahodni skupini, kjer tekmujejo še SD Ljubljana, SK Kočevje, SK Novo mesto, SK Koper, SK Cerknica, SK Salonit — Anhovo in SK Borec — Kranj.

Po odigranih 4 kolid vodi SK Salonit — Anhovo s 19 1/2 točke, sledita pa SK Kočevje 19 toč in SD Ljubljana 18 točk (iz 3 dvobojev). Präseneča odlična uvrstitev SK Salonit — Anhovo in neuspešen začetek SK Domžale.

V 1. kolu nas je SD Ljubljana premagalo s visokim rezultatom 6 1/2 : 1 1/2. Samo Karnar je premagal Šiško, Trebušak pa remiziral s Kosanovićem.

V 2. kolu je gostovala v Domžalah ekipa SK Kočevje na čelu s prvakoma Slovenije med člani in članicami Ostermanom in Praznikovo. Premagali smo goste s 4 1/2 : 3 1/2. Svoje nasprotnike so premagali Karnar, Cizel, Lorbek in presenetljivo mladinec Križelj, medtem ko je Trebušak remiziral.

Dvoboj 3. kola s SK Novo mesto smo odložili v 4. kolu pa smo gostovali v Anhovem, kjer smo s SK Salonit doživeli občuten poraz. Rezultat 5 1/2 : 2 1/2 bi se po zelo dobrih pozicijah za naše igralce v posameznih partijah lahko glasilo v našo korist, vendar smo imeli na koncu precej smole. Celi točki sta dobila samo Cizel in Trebušak, remiziral pa je Vavpetič.

S. Laznik

NOGOMET

Še nekaj kol nas loči od zaključka nogometne sezone v Domžalah. Najbolje so se dosedaj odrezali nogometaši Doba in Jarš, saj se držijo pod vrhom prvenstvene lestvice in so na domačem terenu dosegli vrsto lepih zmag.

Razočaral pa je svoje simpatizerje NK Domžale, ki je po devetih kolid prvenstva na dnu prvenstvene lestvice — na enajstem mestu.

Najbrž je na to uvrstitev vplivalo tudi to, da je NK Domžale zapustilo nekaj najboljših igralcev, ki so prestopili v Ihan in Dob. To vrzel so izpopolnili mladinci, ki dobivajo od tekme do tekme več izkušenj in bodo verjetno uspešneje nastopili v drugem delu prvenstva ter s tem zopet pridobili razočarane navijače.

REZULTATI POSAMEZNIH KOL:

VII. kolo — 19. oktobra

Dob : Jarš 2 : 1

Ordred : Domžale 1 : 0

VIII. kolo — 26. oktobra

Domžale : Mirna 2 : 1

Jarš : B. Krajina 2 : 0

Kamnik : Dob 2 : 2

18. kolo — 2. novembra

Litija : Domžale 3 : 0 p. f.

Dob : Slovan 2 : 1

Elan : Induplati 3 : 0

Vodi Elan s 13 točkami, Dob, Jarš in Ordred imajo po 10 točk, Domžale pa so s 5 točkami na predzadnjem mestu.

M. Deisinger

Preteklo nedeljo je organiziral Smučarski klub Ihan društveno prvenstvo v smučarskem krošu s startom pod skakalnico v Ihanu. Na startu se je javilo 27 tekmovalcev, pionirjev in mladincev, ki so ta čas imeli za seboj večje število treningov, saj so trenirali vse od avgusta. Rezultati:

Starejši mladinci: 6 km

1. Marjan Gregorič 18,03,
2. Janez Mohor 18,07,
3. Ivo Gudlin 18,09.

Mlajši mladinci: 6 km

1. Brane Mohor 19,15,
2. Jože Rape 20,06,
3. Rudi Dejak 20,13.

Mlajše mladinke: 3 km

1. Marija Hribar 11,44,
2. Martina Temé 11,48,
3. Marija Rode 11,51.

Pionirji: 3 km

1. Brane Suštar 9,33,
2. Ciril Orešek 9,46,
3. Franci Rak 4,50.

R. F.

Novi predpisi za opremo avtomobila po novem letu

Nekatere določbe »Pravilnika o napravah in opremi za vozila, ki vozijo po cestah kot tudi o tehničnih pogojih na teh vozilih«, že sedaj veljajo, in sicer:

1. Zlebovi na voznem profilu plaščev ne smejo biti po obsegu in širini protektorja globokj manj kot 1 milimeter.

2. Naprava za dajanje zvočnih signalov mora dajati enolične zvoke z nespremenjeno močjo; jakost zvoka takšne naprave mora biti v mejah od 92 do 105 DB (decibelov).

3. Avtomobili morajo imeti opremo za prvo pomoč, ki odgovarja predpisanim jugoslovanskim standardom.

Z NOVIM LETOM PA BO POTREBNO IMETI TUDI TOLE:

1. Osební avtomobili bodo morali imeti napravo za zavaranje vozila pred tatvino; takšna naprava preprečuje obračanje kolesa pri krmilu ali pa premikanje ročice menjalnika.

2. Osební avtomobil, s petimi ali več sedeži bodo morali imeti najmanj dve vzvratni ogledali, od katerih je eno nameščeno znotraj vozila, drugo pa na zunanji strani vozila.

3. Osební avtomobili bodo morali imeti na blatnikih zavesice iz primerne materiala, ki bodo morale biti najmanj 5 cm širše od pnevmatike.

4. Novi osební avtomobili, ki bodo izdelani in vključeni v promet, bodo morali imeti napravo za odtajanje in sušitev vetrobranskega stekla, pa tudi napravo za ogrevanje in zračenje kabine za voznika in prostora za potnike.

5. Motor osebnih avtomobilov pri trajni obremenitvi ne sme izpuščati izgorelih plinov temnejše barve od barve, ki je znamenovana s številko 2 Ringelmannove lestvice, in ne sme povzročati zunanjega ropota, ki bi presegal 84 DB.

J.

Za praznik republike čestitajo in se priporočajo:

Za praznik republike

29. november

čestitajo občanom:

Skupščina občine Domžale
Občinska konferenca ZKS Domžale
Občinska konferenca SZDL Domžale
Občinski sindikalni svet Domžale
Občinski odbor ZZB NOV Domžale
Občinski komite ZMS Domžale
ter vse množične organizacije in društva

Papirnica KOLIČEVO

tovarna papirja, kartona in lepenke

UNIVERSALE Domžale

ovarna klobukov in konfekcije

Lesna industrija

Novoprem

Domžale s svojimi obrati

induplati

industrija
platnenih
izdelkov
Jarše

TERMIT

Domžale

naravne barve
in kremenčev pesek

Združena kemična
industrija Domžale

z obratoma v Domžalah
in na Količevem

VODOVOD

VODOVOD

VODOVOD Domžale

Servo Mihalj
IPK Zrenjanin

**OLJARNA
DOMŽALE**

Tovarna sanitetnega
materiala Domžale

PROIZVAJA.

- sanitetni material
- sanitetne omarice in torbice
- potovalne apoteke
- avtomobilske apoteke
- BIBO palčke za nego dojenčka
- kozmetično vato
- filtre za cigarete

Toko

tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov
DOMŽALE

Proizvaja:

najrazličnejše kovčke, aktovke,
potovalne in pisarniške mape,
damske večerne in potovalne
torbice, usnjene rokavice, listnice,
etuije, damske in moške pasove
in druge galanterijske proizvode.

Za nakup se priporoča
in čestita za dan republike
občanom Domžal in vsem
svojim odjemalcem

Toko

Za praznik republike, 29. november čestitajo občanom in se priporočajo:

Trgovsko podjetje Napredek s svojimi poslovalnicami in veleblagovnico		Kreditna banka in hranilnica podružnica Domžale		slovenijales obrat preserje	
AGROKOMBINAT Emona z vsemi svojimi obrati in kooperanti		MLINOSTROJ Tovarna mlinskih strojev in opreme		Ljubljana Transport obrati Domžale	
Trgovsko podjetje PREHRANA LJUBLJANA, POSLOVALNICA VIR		ELEKTRO Ljubljana obrati Domžale		trgovsko podjetje JUGOTEHNIKA Ljubljana poslovalnica Domžale	
stugš Domžale Priporoča kvalitetno goveje usnje	Tovarna tehničnih in iglanih filcev FILC Mengeš	Gostinsko podjetje Domžale	 vodovod Mengeš	KINO PODJETJE DOMZALE	Cestno podjetje Domžale
Obrtno podjetje TAMIZ MENGEŠ		Melodija MENEŠ TOVARNA GLASBIL IN UČIL		Tovarna poznamenterije TRAK Mengeš	
tekstilna tovarna rašica obrat moravče		Stanovanjsko podjetje Domžale		ALKO Destilerija in tovarna likerjev LJUBLJANA, obrat Domžale	
Ljublianske mlekarne Poslovalnica Domžale		PETROL s črpalkami v Domžalah in Mengšu		AVTOSERVIS DOMŽALE Z VOLKSWAGEN SERVISOM	
SEME SADIKA MENGEŠ	Opekarna Radomlje 	Obrtno podjetje Slamnik Mengeš	Zavarovalnica SAVA Poslovna enota MENGEŠ	KOMUNALNO GOSPODARSTVO MENGEŠ	Delavska univerza Domžale
slovenija avto poslovalnica DOMŽALE			Živilski kombinat ŽITO Ljubljana, delovna enota Domžale		